

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

โดย

นางสาวนันทฎณ์ภัค พรมมา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF THAI LITERATURE ACHIEVEMENT
OF MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS BY USING
THINK-PAIR-SHARE TECHNIQUE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (TEACHING THAI LANGUAGE)
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

60255401 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย / เทคนิคเพื่อนคู่คิด

นางสาว นันทกัญญ์ณภัค พรหมมา: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้นวัตกรรมเพื่อนคู่คิด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมพุ่ม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิค
เพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2563 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด 2) แบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยใช้การวิจัยแบบก่อนทดลอง
(Pre-Experimental Designs or Non Designs) ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว
สอบก่อนและสอบหลัง (The One - Group Pretest-Posttest Design) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test
dependent)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้
เทคนิคเพื่อนคู่คิดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

60255401 : Major (TEACHING THAI LANGUAGE)

Keyword : THAI LITERATURE ACHIEVEMENT / THINK-PAIR-SHARE TECHNIQUE

MISS NANDNABHAGA PROMMA : THE DEVELOPMENT OF THAI LITERATURE ACHIEVEMENT OF MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS BY USING THINK-PAIR-SHARE TECHNIQUE THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR CHOLTICHA HOMFUNG, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to compare the Thai literature achievement of Mathayomsuksa 3 students before and after using the Think-Pair-Share technique 2) to study the opinions of Mathayomsuksa 3 students towards the Think-Pair-Share technique. The sample of this research selected by simple random sampling were 27, Mathayomsuksa 3 students at The Demonstration School of Muban Chombueng Rajabhat University in the second semester of the academic year 2020. The research instruments were 1) lesson plans, an achievement test and a questionnaire. The data were analyzed by mean, standard deviation and the dependent sample t-test.

The results of this research were as follow:

1. The student's achievement of Thai literature after using the Think-Pair-Share technique was higher than before at the significant level of .05.
2. The student's opinions towards the Think-Pair-Share technique were at high agreement level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง รองศาสตราจารย์สมพร ร่วมสุข และรองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรมซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย รวมทั้ง อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร. เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรัญญา จันทร์ชุกุล อาจารย์สุทธินันท์ ศรีสมศักดิ์ และอาจารย์กฤษณะ ลำทะแย้ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่เมตตาให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร ตำรา และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ สาขาการสอนภาษาไทยทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและกำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การทำให้วิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณนางสาวณัฐสิริ เรืองรัตน์ ที่คอยช่วยติดต่อประสานงานระหว่างคณะศึกษาศาสตร์และช่วยรับส่งเอกสารเป็นอย่างดีเสมอมา ช่วยให้ความสะดวกในการประสานงานและร่นระยะเวลาในการเดินทาง รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ประสานงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารและให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงและคุณครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนักเรียนที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกด้านสถานที่และการเรียนการสอนในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว สามี และเพื่อน ๆ ที่รักทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจ และคอยช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่พระคุณบิดา มารดาครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนและกำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

นันทฎณ์ภัค พรหมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
คำถามของการวิจัย.....	10
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	14
2. แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี.....	21
2.1 ความหมายของวรรณคดี.....	21
2.2 ความสำคัญและคุณค่าของวรรณคดี.....	23
2.3 องค์ประกอบของวรรณคดี.....	25

2.4 การสอนวรรณคดี.....	26
3. แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด	29
3.1 ความหมายของเทคนิคเพื่อนคู่คิด	29
3.2 ขั้นตอนการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด.....	29
3.3 ข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด	31
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
4.1 งานวิจัยในประเทศ	33
4.2 งานวิจัยต่างประเทศ	38
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	40
ขั้นเตรียมการ.....	41
ขั้นสร้างเครื่องมือ.....	42
ขั้นทดลอง.....	52
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด	54
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด	55
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ	62
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	62
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	62

รายการอ้างอิง	64
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
ประวัติผู้เขียน.....	108

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-net) รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2561.....	3
ตารางที่ 2	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-net) สาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2561.....	4
ตารางที่ 3	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551.....	16
ตารางที่ 4	หัวข้อการเรียนรู้รายคาบ รายวิชาภาษาไทย 6 (ท23102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563.....	19
ตารางที่ 5	รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด	43
ตารางที่ 6	วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยตามแนวคิดของ Bloom	49
ตารางที่ 7	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด.....	54
ตารางที่ 8	ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด	55
ตารางที่ 9	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ	75
ตารางที่ 10	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อสมุทร ด้วยการใช้นักเรียนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ	77
ตารางที่ 11	ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรคูเดอร์และริชาร์ดสัน KR-20 (Kuder and Richardson)	79

- ตารางที่ 12 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 81
- ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ 82

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีคือสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมสติปัญญาและความรู้ให้แก่ผู้อ่านได้อย่างหลากหลาย เช่น ในด้านภาษา ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านมีความรู้ด้านความหมายของคำ การใช้ภาษาของแต่ละยุคสมัย แต่ละภูมิภาค แบบแผนของฉันทลักษณ์แต่ละประเภท ในด้านประวัติศาสตร์ยังเป็นหลักฐานที่ช่วยบันทึกพงศาวดาร ตำนาน นิทาน เรื่องราวพื้นเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้วรรณคดียังให้คุณค่าทางอารมณ์อย่างหลากหลาย เพราะวรรณคดีเป็นเรื่องศิลปะของการถ่ายทอดความรู้สึกและอารมณ์ด้วยวิธีร้อยกรองถ้อยคำให้มีชีวิตจิตใจ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามได้รับรสสุนทรียภาพของวรรณคดี สอดคล้องกับแนวคิดของรันทัย สัจจพันธุ์ (2549: 63) ที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านวรรณคดี สรุปได้ว่าการอ่านวรรณคดีทำให้ผู้อ่านมีประสบการณ์ชีวิตที่กว้างขวางและหลากหลายกว่าชีวิตของตนเอง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดและการกระทำของมนุษย์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้เห็นสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ อีกด้วย นอกจากนี้วรรณคดียังช่วยสะท้อนภาพสังคม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ความเป็นอยู่ของบรรพบุรุษ ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อต่าง ๆ ที่กวีได้สอดแทรกอยู่ในวรรณคดี ซึ่งสอดคล้องกับหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539: 41) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไว้อย่างน่าสนใจว่า “วรรณคดีเป็นกระจกสะท้อนลักษณะสังคมของตนและอาจเป็นเครื่องดำรงวัฒนธรรม” วรรณคดียังช่วยขัดเกลาจิตใจและยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น ช่วยจรรโลงจิตใจ ทำให้มนุษย์เห็นตัวอย่างของความทุกข์ ความสุข และปัญหาชีวิตต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านมองชีวิตด้วยความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งคำกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์ประพัทธ์ (2518: 99) ได้ทรงกล่าวเกี่ยวกับวรรณคดี ไว้ว่าการอ่านวรรณคดีไม่ได้เป็นไปเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นการศึกษาให้เข้าใจเหตุผลต่าง ๆ ของพฤติกรรมมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น จึงเห็นได้ว่าวรรณคดีเป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับจิตใจของผู้อ่านทำให้ผู้อ่านเข้าใจโลกและเข้าใจชีวิตมากขึ้น ประโยชน์ของการเรียนวรรณคดีหรือวรรณกรรมทำให้เราได้ศึกษาสิ่งต่าง ๆ หลายแง่มุมจากสิ่งที่อ่าน ได้สัมผัสเรื่องราวที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัย โดยผ่านทางความรู้สึกและอารมณ์ของกวี สภาพสังคม วัฒนธรรม การศึกษาลักษณะคำประพันธ์ที่กวีใช้ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านมีประสบการณ์มากขึ้น

จากความสำคัญของวรรณคดีไทยทำให้การเรียนการสอนในวิชาวรรณคดีไทยมีบทบาทสำคัญที่จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 54) จึงกำหนดให้วรรณคดีไทยและวรรณกรรม

บรรจุอยู่ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมมาตรฐาน ท5.1 เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

แม้ว่าการเรียนวรรณคดีไทยจะมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมากเพียงใดก็ตาม แต่จากการศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัย แบบสอบถามและการสัมภาษณ์พบว่า การเรียนการสอนวรรณคดีไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 และ 2562 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พบปัญหว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียนวรรณคดีไทย เนื่องจากเห็นว่าวรรณคดีไทยเป็นเรื่องไกลตัว มีเนื้อหาที่ยาว มีการใช้คำศัพท์ที่ยากเกินไป และบริบทสังคมที่เปลี่ยนไปทำให้นักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาของวรรณคดีไทย ส่วนนักเรียนที่ชอบเรียนวรรณคดีไทยมุ่งประเด็นไปที่การอนุรักษ์วรรณคดีมากกว่าการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนขาดความสนใจและการฝึกวินัยในการอ่านที่ดี พื้นฐานเรื่องคำศัพท์ไม่กว้าง โดยเฉพาะคำศัพท์ทางวรรณคดีและนักเรียนมีประสบการณ์น้อย จึงทำให้ไม่เข้าใจในเนื้อหาของวรรณคดี และนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าวรรณคดีเป็นเรื่องไกลตัวจึงไม่เห็นความสำคัญในการเรียนวรรณคดี ซึ่งลักษณะนิสัยของนักเรียนในปัจจุบันไม่ชอบอ่านหนังสือนาน ๆ เนื่องจากนักเรียนให้ความสนใจกับเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์เป็นหลัก แม้ว่าในสื่อสังคมออนไลน์จะมีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีจำนวนมาก แต่ก็มีอาจทำให้นักเรียนมีใจรักในการเรียนวรรณคดีมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนวรรณคดีไทยนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการสอบวัดผลเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในโรงเรียน

ในส่วนที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยที่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีความเห็นว่าสาเหตุหลักของปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีนั้น สรุปได้ 3 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านนักเรียน 2) ปัญหาด้านวิธีสอน และ 3) ปัญหาด้านครู ดังนี้ ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงสาเหตุเกิดจากการที่นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย เนื่องจากไม่เข้าใจบริบทในเนื้อหาของวรรณคดีไทย มีการใช้คำศัพท์ที่ยากและไม่คุ้นเคย ปัญหาด้านวิธีสอนซึ่งประสบการณ์การเรียนการสอนวรรณคดีไทยที่ผ่านมาเน้นการท่องจำคำศัพท์ การถอดคำประพันธ์ การแปลความหมายเป็นหลักทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียน ปัญหาด้านครู คือครูไม่เข้าใจตัวเนื้อหาของวรรณคดีอย่างลึกซึ้ง ไม่มีความรู้ในเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี อีกทั้งยังมีความเห็นว่าวรรณคดีเป็นเรื่องยาก จึงใช้วิธีสอนแบบเน้นการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ (เกวลิน หุทิพย์, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของประพนธ์ เรื่องณรงค์ (ประพนธ์ เรื่องณรงค์, 2557 อ้างถึงใน ชลธิชา หอมฟูง, 2557 : 4) ที่กล่าวเกี่ยวกับปัญหาด้านครูสอนวรรณคดีไทย ดังนี้

ปัญหาการสอนวรรณคดีส่วนหนึ่งเกิดจากครูที่บางท่านใช้วิธีสอนแบบ “ป้อนความรู้” เช่น อธิบายเนื้อคำศัพท์จากเนื้อหาเพียงอย่างเดียว ทำให้ผลการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ไม่เจริญงอกงาม และครูยังขาดการจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมให้นักเรียนสนใจวรรณคดีไทย คือครูต้องทำให้นักเรียน “เรียนสนุกและเรียนได้ผลตามหลักสูตร”

จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการเก็บข้อมูลจากนักเรียนสรุปได้ว่าปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีไทยเกิดจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยด้านเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นคำประพันธ์ที่ยาก เป็นเรื่องเก่า และไกลตัว ปัจจัยด้านนักเรียนซึ่งขาดแรงจูงใจในการเรียน เพราะรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวรรณคดีไทย ปัจจัยด้านครูและวิธีสอนซึ่งครูขาดการส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียน มุ่งเน้นไปที่เนื้อหาและการศึกษาวรรณศิลป์เป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยตามมา เมื่อพิจารณาผลการสอบวิชาภาษาไทยจากการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาภาษาไทย ระดับประเทศ ประจำปีการศึกษา 2560-2561 ที่จัดสอบโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาองค์การมหาชน มีผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2561

ปีการศึกษา	คะแนนเต็ม	ระดับโรงเรียน	ระดับจังหวัด	ระดับสังกัด	ระดับประเทศ
2560	100	62.51	49.72	65.02	48.29
2561	100	67.83	55.78	73.36	54.42

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. ผลคะแนนทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติปีการศึกษา 2560-2561. เข้าถึงเมื่อ 3 เมษายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www/niets.or.th>.

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2561 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปีการศึกษา 2560-2561 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าในระดับจังหวัดและระดับประเทศ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับในระดับสังกัดพบว่าคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาไทยยังต่ำกว่าในระดับสังกัดในทุกปีการศึกษา

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-net) ในสาระที่ 5 วรรณคดี วรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มีผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-net) สาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2561

ปีการศึกษา	คะแนนเต็ม	ระดับโรงเรียน	ระดับจังหวัด	ระดับสังกัด	ระดับประเทศ
2560	100	66.95	50.27	68.71	48.36
2561	100	69.41	60.38	80.12	58.62

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. **ผลคะแนนทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติปีการศึกษา 2560-2561**. เข้าถึงเมื่อ 3 เมษายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.niets.or.th>.

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-net) ในสาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560-2561 แม้ว่าในปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จะมีคะแนนเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับในระดับสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแล้ว คะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนยังคงต่ำกว่าในระดับสังกัดในทุกปีการศึกษา

การแก้ปัญหาดังกล่าวควรเริ่มต้นที่ครูเป็นอันดับแรก ครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความตื่นตัว และชี้ให้เห็นว่าวรรณคดีไม่ใช่เรื่องไกลตัวนักเรียน ครูต้องเป็นผู้ที่เข้าใจในเนื้อหาวรรณคดีก่อน แล้วจึงหาแนวทางการเรียนการสอนเลือกเทคนิคที่จะทำให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวรรณคดีเพราะปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การสอนวรรณคดีมีประสิทธิภาพคือ ครูต้องรู้จักเทคนิคที่หลากหลาย ใช้เทคนิคช่วยจัดการสอนและใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติเป็นหลัก เช่น การตั้งคำถาม การจัดการแข่งขัน หรือเล่นเกม เพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของกัญญรัตน์ เวชศาสตร์ (กัญญรัตน์ เวชศาสตร์, 2557 อ้างถึงใน ชลธิชา หอมฟุ้ง, 2557: 5) ว่าเด็กในปัจจุบันเป็นเด็กที่กล้าแสดงออก ดังนั้นการจะให้เด็กนั่งเรียนเฉย ๆ ฟังและจดตามที่ครูสอน จึงเป็น การสอนที่ทำให้เด็กเบื่อได้ เมื่อเด็กเบื่อวรรณคดีก็จะขาดความสนใจในเนื้อหาทำให้ไม่สามารถเก็บเกี่ยวสาระต่าง ๆ จากการเรียนได้ ฉะนั้นครูควรมหากิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้แสดงออกมากขึ้น และกระตุ้นให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น เช่น การแสดงละคร การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ก็จะทำให้

บรรยากาศในการเรียนสนุกขึ้นและทำให้เด็กเข้าใจในเนื้อหาของวรรณคดีมากขึ้น นอกจากนี้เกวลิน หุทธิพิทย์, 2562 ยังได้กล่าวถึงวิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนวรรณคดีไทยไว้ว่า ครูควรสร้างแรงจูงใจในการเรียนวรรณคดีไทย เช่น การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นกิจกรรม การเล่นเกม การใช้สื่อที่ทันสมัยมาประยุกต์ให้เข้ากับวรรณคดี และอธิบายให้นักเรียนได้เข้าใจในบริบททางประวัติศาสตร์และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับบริบทในปัจจุบันเพื่อให้นักเรียนเห็นภาพชัดเจนขึ้น

ดังนั้นวิธีที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้นั้นก็คือ วิธีสอนที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนวรรณคดีให้แก่ นักเรียน ครูจึงควรปรับปรุงวิธีการสอนที่เน้นการคิดและการลงมือทำเป็นหลัก

แนวทางการสอนวรรณคดีให้มีประสิทธิภาพนั้น สาริศา ชุ่มมงคล (2552: 3), ปริญญา ปันสุวรรณ (2553: 45) และสุนี กล้าหาญ (2557: 20) ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า การสอนวรรณคดีนั้น ครูต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน เนื้อหาที่จะสอนควรประกอบด้วย เนื้อเรื่อง มโนทัศน์ ฉันทลักษณ์ ความไพเราะ การตีความ ความรู้ในเรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เพราะนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเองความรู้สึกคล้อยตาม จึงเกิดขึ้นได้ง่ายและการสอนวรรณคดีต้องเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูควรเลือกวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนโดยใช้วิธีการคิดและตั้งคำถามแบบหมวกหกใบ วิธีสอนแบบ 4MAT วิธีสอนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ การตั้งคำถามให้นักเรียนได้แสดงความคิด หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วาดภาพ แต่งเพลงและร้องเพลงให้สอดคล้องกับวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ การสอนวรรณคดีไม่ใช่เป็นการบอกหนังสือแก่นักเรียนแต่เป็นการส่งเสริมความคิด สติปัญญา อารมณ์ โดยอาจมีการตั้งหัวข้อที่น่าสนใจให้นักเรียนคิดและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างเสริมและสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีได้อย่างเหมาะสม คือ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เนื่องจากการเรียนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน วิธีหนึ่งที่เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างนักเรียน 2 คน ที่จับคู่กัน แล้วช่วยกันแบ่งปันความคิดในประเด็นปัญหา หลังจากที่ยุ่ร่วมกันคิดเป็นคู่แล้ว จึงนำความรู้ที่ได้ไปเสนอให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้รับฟัง เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ผลร่วมกันทั้งชั้น ดังที่ Lyman (1987: 4) ผู้พัฒนาเทคนิคนี้ได้กล่าวไว้ว่า “การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นรูปแบบการอภิปรายหลายขั้นที่พัฒนาขึ้นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียน” ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับการนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการคิดและการสื่อสาร ดังที่ Fauziyati and Istianah (2013: 46) ได้กล่าวเกี่ยวกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการช่วยให้

นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างลึกซึ้งและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการสื่อสารความคิดภายในชั้นเรียน ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่จะช่วยสร้างความมั่นใจและการมีส่วนร่วมให้แก่นักเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่ามีผู้นำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ในการสอน เช่น ปิยะนุช เจียมจันทร์และธานีล ม่วงพูล (2560: 4) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำราชาศัพท์” ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด นอกจากนี้สุมาลี ชูบุญ (2560: 84) ยังได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิก มีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้วิจัยจะนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เนื่องจากรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเพื่อนคู่คตินั้นมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง อันเกิดจากการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้งยังเป็น การกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ฝึกให้นักเรียนได้เสนอแนวคิดและแบ่งปันความคิด ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของนักเรียน และเป็นการฝึกคิด ฝึกตั้งคำถาม และการตอบคำถามของนักเรียน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกการแสดงความคิดเห็น การอภิปรายและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เนื่องจากนักเรียนมีเวลาในการคิดมากขึ้นและเมื่อได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนจึงเกิดคำตอบที่หลากหลาย(Simon, 2016) ซึ่งทักษะการคิดเป็นทักษะสำคัญสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นอย่างมากที่ครูจะต้องปลูกฝังนักเรียนให้มีการคิดระดับสูง เพราะด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า โลกเจริญอย่างรวดเร็วจนทุกคนต้องใช้การคิด

วิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ ดังนั้นครูจึงควรฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดเชิงวิพากษ์ และคิดสร้างสรรค์มากขึ้น การจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้นักเรียนเป็นสำคัญนักเรียนควรมีบทบาทในการเรียนรู้เป็นเพียงฝ่ายรับเท่านั้น (ทิตานา แคมมณี, 2560: 4) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงว่า “กลาคิด กลาทำ กลานำอย่างสร้างสรรค์”

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่นำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ในการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เนื่องจากการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดในการจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดคำตอบที่หลากหลายและแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป และผู้วิจัยได้ออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ใช้บทเพลงในการสรุปความรู้ในบทเรียน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและเป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนวรรณคดีให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้นวัตกรรมเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ จนนำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของอาร์ สันทรวี (2552: 77-78) ซึ่งได้กล่าวถึงขั้นตอนของเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดว่า เทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนที่จับคู่หรือจับกลุ่มกันแล้วช่วยกันแบ่งปันความคิดในประเด็นปัญหา หลังจากที่ยุติกันคิดแล้ว จึงนำความรู้ที่ได้ไปเสนอให้เพื่อนร่วมชั้นที่ได้รับฟังเพื่อให้เกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ผลร่วมกัน มีขั้นตอนดังนี้

1. จับคู่หรือแบ่งกลุ่มผู้เรียนเท่า ๆ กันโดยคณะนักเรียนตามความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน
2. ครูมอบโจทย์ ปัญหา ข้อคำถามหรือภาระงานให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ คิดหาคำตอบด้วยตนเอง
3. ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนคำตอบ แลกเปลี่ยนความคิดกับคู่เพื่อนหรือในกลุ่มของตนเอง เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด
4. ร่วมกันนำข้อสรุปของกลุ่มมานำเสนอกลุ่มต่อกลุ่มใหญ่ต่อไป ทั้งนี้ผู้เรียนทุกคนสามารถให้ความคิดเห็น วิเคราะห์คำตอบและความคิดของกลุ่มอื่นได้อย่างหลากหลาย

ขั้นตอนการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด คือการเรียนเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มซึ่งเป็นเทคนิคที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานได้อย่างกว้าง ตรงตามกำหนดเวลา และนักเรียนก็ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานหรือผลงานกับกลุ่มอื่น ๆ ประกอบไปด้วยขั้นตอนการคิดคือ คิดอิสระ คิดเป็นคู่หรือคิดเป็นกลุ่มย่อย และร่วมกันเสนอต่อกลุ่มใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนเป็น 3 ขั้นตอน คือ

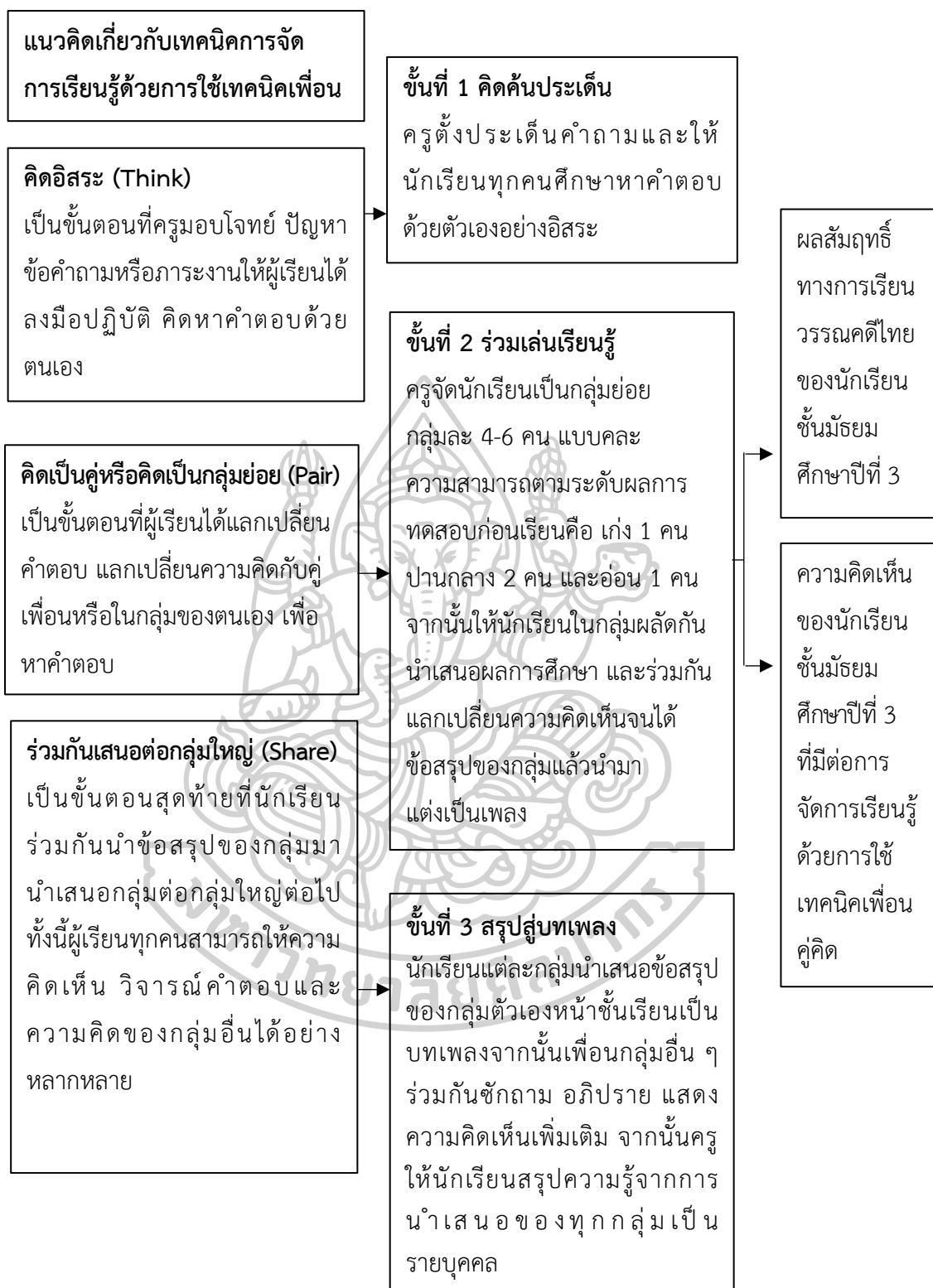
ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think) ครูตั้งประเด็นคำถามและให้นักเรียนทุกคนศึกษาหาคำตอบด้วยตัวเองอย่างอิสระ

ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair) ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน แบบผลัดความสามารถตามระดับผลการทดสอบก่อนเรียนคือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่มแล้วนำมาแต่งเป็นเพลง

ขั้นที่ 3 สรุปลงบทเพลง (Share) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลงจากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มเป็นรายบุคคล

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปเป็นแนวคิดการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

คำถามของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้หรือไม่
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้น 70 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

2.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ วรรณคดีไทยที่กำหนดให้นักเรียนศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจ และแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จำนวน 1 เรื่อง คือ พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2563 โดยกำหนดระยะเวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน คาบละ 50 นาที โดยมี การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 2 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 11 คาบเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้แบบคิดหลายขั้นตอน ทั้งคิดด้วยตนเอง คิดเป็นคู่หรือคิดเป็นกลุ่มย่อย และคิดเป็นกลุ่มขนาดใหญ่เพื่อให้ นักเรียนได้คิดคำตอบที่ผ่านการคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นหลายขั้นตอนจนสังเคราะห์ออกมาเป็นความรู้ที่มีเอกภาพ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังนี้

ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think) ครูตั้งประเด็นคำถามและให้นักเรียนทุกคนศึกษาหาคำตอบด้วยตัวเองอย่างอิสระ

ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair) ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน แบบคละความสามารถตามระดับผลการทดสอบก่อนเรียนคือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่มแล้วนำมาแต่งเป็นเพลง

ขั้นที่ 3 สรุปสู่บทเพลง (Share) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเอง หน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลงจากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มเป็นรายบุคคล

2. วรรณคดีไทย หมายถึง วรรณคดีไทยที่กำหนดให้นักเรียนศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากหนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 เรื่อง คือ พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

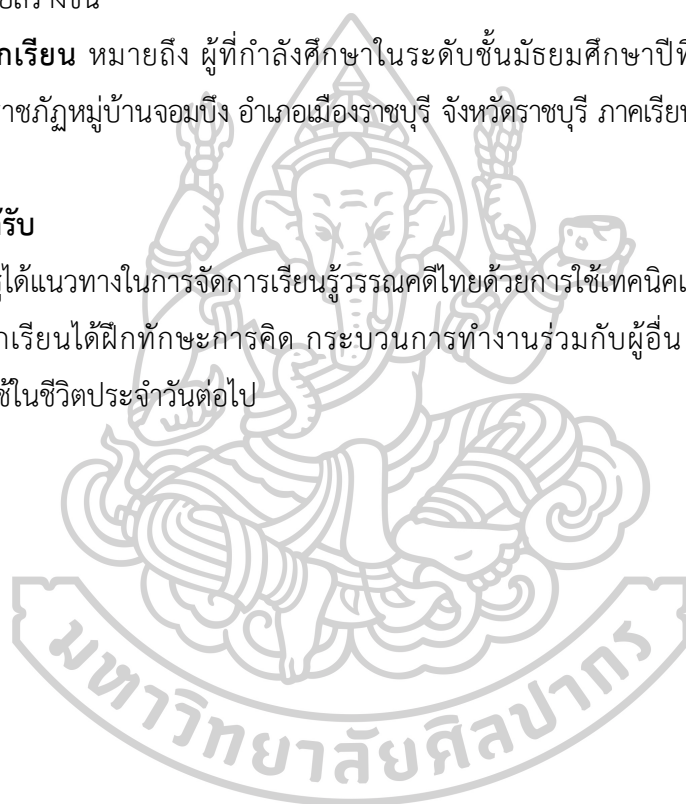
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย หมายถึง คะแนนความสามารถในการเรียนวรรณคดีไทย วัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ

4. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อรรณคดีไทย ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้อรรณคดี และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้อรรณคดี ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราประมาณค่า โดยการวัดระดับ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ครูได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้อรรณคดีไทยด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด
2. นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถนำทักษะดังกล่าวปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ งานวิจัย และสรุปแนวคิดที่ได้ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงพุทธศักราช 2557 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 2. แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี
 - 2.1 ความหมายของวรรณคดี
 - 2.2 ความสำคัญและคุณค่าของวรรณคดี
 - 2.3 องค์ประกอบของวรรณคดี
 - 2.4 การสอนวรรณคดี
 - 2.4.1 จุดมุ่งหมายในการสอนวรรณคดี
 - 2.4.2 วิธีการสอนวรรณคดี
 3. แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
 - 3.1 ความหมายของเทคนิคเพื่อนคู่คิด
 - 3.2 ขั้นตอนการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
 - 3.3 ข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด
 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดี
 - 4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
- โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คุณภาพผู้เรียนเกิดจากการกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทางที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำเสนอการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ (สถาพร พงษ์พิบูล, 2555: 1) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 39) ไว้ดังนี้

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมาย โดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้วิเคราะห์ วิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียน คำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมีครงาน เขียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิเคราะห์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล นำเชื่อถือรวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ทั้งหมด 5 สาระ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษา ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น	วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี
	2. วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	การวิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรม
	3. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
	4. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า <ul style="list-style-type: none"> - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

จากรายละเอียดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม ผู้วิจัยเลือกใช้ตัวชี้วัดที่ 5.1 ม.3/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น ม.3/2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน และม.3/3 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เป็นตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับความสำคัญกับปัญหาในการวิจัยครั้งนี้

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงพุทธศักราช 2557 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (โรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2561: 1) ได้กล่าวถึงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“สร้างนักเรียนให้เป็นนักคิดที่สามารถปฏิบัติได้อย่างสร้างสรรค์ ด้วยทักษะและ กระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์”

อัตลักษณ์ “กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ อย่างสร้างสรรค์”

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายวิชาพื้นฐาน

ท23101 ภาษาไทย 5

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2

เวลา 60 ชั่วโมง (3 ชั่วโมง/สัปดาห์)

จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ศึกษาหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ระบุใจความสำคัญ และรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการ เปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน วิจาร์ณความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา เขียนชีวประวัติหรืออัตชีวประวัติโดยเล่าเหตุการณ์ ข้อคิดเห็น และทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ เขียนจดหมายกิจธุระ เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็นและโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เขียนวิเคราะห์ วิจาร์ณ แสดงความรู้ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ กรอกแบบสมัครงานพร้อมเขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้และทักษะของตนเองที่เหมาะสมกับงาน เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการ แสดงความคิดเห็นและประเมินเรื่องจากการฟังและการดู วิเคราะห์และวิจาร์ณเรื่องที่ฟังและดูเพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา พุดโน้มน้าวโดยนำเสนอหลักฐานตามลำดับเนื้อหาอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด วิเคราะห์ระดับภาษา อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการ และวิชาชีพ แต่งบทร้อยกรอง สรุปรูปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปรูปร่างและข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการชีวิตจริง โดยใช้กระบวนการทางภาษา การสืบค้นความรู้การจดบันทึก ใช้ความสามารถในการคิดการอภิปราย เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการเรียนรู้ ใช้ความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจตรงกัน และเห็นคุณค่าของภาษาไทย นำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์ในชีวิต เป็นผู้มีความรู้ลักษณะอันพึงประสงค์ มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพุด เห็นคุณค่าภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ภาคภูมิใจในภาษาไทย และรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3,ม.3/4,ม.3/5,ม.3/6,ม.3/7, ม.3/8

ท 2.1 ม.3/2, ม.3/3,ม.3/5, ม.3/6, ม.3/7,ม.3/8,ม.3/9

ท 3.1 ม.3/1, ม.3/2,ม.3/3,ม.3/5,ม.3/6

ท 4.1 ม.3/3, ม.3/5, ม.3/6

ท 5.1 ม.3/1, ม.3/2,ม.3/3

รวมทั้งหมด 26 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 4 หัวข้อการเรียนรู้รายคาบ รายวิชาภาษาไทย 6 (ท23102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา
2563

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วย	ชื่อเรื่อง	เวลา (คาบ)
1	พระบรมราโชวาท	- อ่านออกเสียงสำเนียงร้อยแก้ว	1
		- จับใจความได้เข้าใจเนื้อหา	2
		- วิเคราะห์ภาษาลีลาการประพันธ์	3
		- คุณค่าสารพันวรรณคดี	3
		- ข้อคิดนำชีวิต	1
		- เขียนดี พูดเป็น เลือกเฟ้นภาษา	2
		- การเขียนคติพจน์	1
		- การเขียนอัตชีวประวัติ	2
		- การเขียนจดหมายกิจธุระ	2
		- คำที่มีความหมายโดยตรงโดยนัย	2
		- ผังความคิดพิชิตเนื้อหา	2
2	อิศรญาณภาษิต	- อ่านได้คล่องต้องรู้ศัพท์	1
		- อ่านร้อยกรองสอดคล้องอารมณ์	1
		- บทอาขยานขับขานคุณค่า	1
		- ฝึกจับประเด็นเน้นใจความ	1
		- คุณค่าสร้างสรรค์ของอิศรญาณ	2
		- ความรู้เพิ่มความคิด ข้อคิดช่วยสอนใจ	3
			9
สอบกลางภาคเรียนที่ 2/2563			

ตารางที่ 4 หัวข้อการเรียนรู้รายคาบ รายวิชาภาษาไทย 6 (ท23102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วย	ชื่อเรื่อง	เวลา (คาบ)
2	อิศรญาณภาษิต	- ฝึกภาษา กติกาไต่वाที่	1
		- ไต่वाที่วจิสร้างสรรค์	2
		- ฟังดูมีสติแล้วย้อนมาดูตน	1
		- ฟังดูสิ่งใด ใช้วิจารณ์ญาณ	2
		- เขียนอย่างพินิจ คิดอย่างพิจารณา	2
		- เขียนวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	2
		- เขียนแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งอย่างมีเหตุผล	2
		12	
3	พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อสมุทร	- ประวัติผู้แต่งแสดงวิถี	1
		- อ่านคำกลอนสะท้อนเรื่องราว	3
		- คุณค่าวรรณกรรมสร้างสรรค์ความรู้	3
		- สรุปความรู้ พิจารณาหัดข้อคิด	2
		- อักษรไทยใฝ่บรรจง	1
		- เขียนคำขวัญ สร้างสรรค์ภาษา	2
		- พูดประเมินค่า วาจาสร้างสรรค์	3
		- โน้มน้าวใจให้มีศิลปะ	3
18			
สอบปลายภาคเรียนที่ 2/2563			60

จากตารางที่ 4 หัวข้อการเรียนรู้รายคาบ รายวิชาภาษาไทย 6 (ท23102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยเลือกใช้หน่วยที่ 3 พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร จำนวน 4 หัวข้อ คือ ประวัติผู้แต่งแสดงวิถี จำนวน 1 คาบเรียน อ่านคำกลอนสะท้อนเรื่องราว จำนวน 3 คาบเรียน คุณค่าวรรณกรรมสร้างสรรค์ความรู้ จำนวน 3 คาบเรียน และสรุปความรู้ พิศุทธศาสตร์ข้อคิด จำนวน 2 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 9 คาบเรียน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่เลือกใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

2.1 ความหมายของวรรณคดี

วรรณคดีตามความหมายของราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า วรรณคดีไว้ว่า หมายถึง วรรณกรรมที่ได้รับยกย่องว่าแต่งดีมีคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ถึงขนาด เช่น พระราชนิพนธ์สิบสองเดือน มัทนะพาธา สามก๊ก เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1,100)

ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529: 3), พระวรวุฑฒย์พิสิฐ (2534: 4) และรื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2549: 58) ได้ให้ความหมายของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันว่า หมายถึง หนังสือที่เรียบเรียงเป็นอย่างดีด้วยถ้อยคำที่เกลี้ยงเกลา ไพเราะ มีรสปลุกมโนคติให้เปลितเพลินกระพือกระเทือนอารมณ์ต่าง ๆ ทำให้อ่านมีมโนภาพไปตามจินตนาการของผู้แต่งและยังให้ความรู้ ข้อคิด ทั้งยังเป็นหนังสือที่สอดแทรกคุณค่าและทัศนคติต่าง ๆ และสารัตถประโยชน์ไว้อีกด้วย

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2544: 27) ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของคำว่าวรรณคดี เป็นศิลปะที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการสร้างสรรค์ คำว่า “วรรณคดี” เป็นศัพท์บัญญัติที่ไทยสร้างขึ้นใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2475 เพื่อให้สอดคล้องกับ คำว่า Literature ในภาษาอังกฤษ หมายถึง หนังสือที่แต่งดีใช้ภาษาดี เป็นบทประพันธ์ที่ตรึงใจผู้อ่าน ปลุกมโนคติ ทำให้เปลितเพลิน เกิดความรู้สึกนึกคิด และทำให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ ตามผู้เขียน ซึ่งวรรณคดีอาจทำให้เราได้เห็นชีวิตและแง่ของชีวิตแปลกๆ ต่าง ๆ

พระยาอนุমানราชชน (2546: 4) กล่าวถึงวรรณคดี ว่าวรรณคดีคือการแสดงความคิดออกมาโดยเขียนไว้เป็นหนังสือ ข้อเขียนหรือบทประพันธ์ (ไม่ว่าด้วยภาษาใด ๆ เรื่องใด ๆ ยกเว้นเรื่องวิทยาศาสตร์) บทพรรณนาโวหารหรือข้อเขียนซึ่งมีโวหารเพราะพริ้ง มีลักษณะเด่นในเชิงประพันธ์ตัวละครในเรื่อง ฯลฯ นอกจากนั้นวรรณคดีต้องใช้ภาษาเลือกเฟ้นอย่างประณีต มีคุณค่าหลายประการ อ่านแล้วติดใจน่าภิรมย์ ไม่รู้สึกเบื่อ เป็นหนังสือที่มีพัฒนาการทางอารมณ์สูง

ประภาศรี สีหอำไพ (2550: 28) ให้ความหมายของวรรณคดีไว้ว่า ความหมายแบบกว้าง วรรณคดีหมายถึงหนังสือที่แต่งขึ้นจะเป็นชนิดใดก็ตาม โดยความหมายแคบหมายถึงเฉพาะหนังสือที่แต่งขึ้นและนิยมกันว่าเป็นศิลปกรรมคือผู้ประพันธ์เป็นผู้ชำนาญในการใช้ถ้อยคำประกอบขึ้นเป็น

ร้อยแก้วร้อยกรองตามหลักเป็นสิ่งสุนทรีย์ ซึ่งนักประพันธ์มีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรแล้วก็อธิบายให้ผู้อ่านได้ชมความงามตามที่นักประพันธ์รู้สึกนึกคิดตามไปด้วยเรียกได้ว่าเป็นศิลปินผู้สร้างสรรคภาพที่สวยงามขึ้นด้วยตัวหนังสือ เรียกว่าวรรณคดีแท้หรือวรรณคดีบริสุทธิ์

พระราชกฤษฎีกาวรรณคดีสโมสร (อ้างถึงในขวัญชนก นัยเจริญ, 2551: 17) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของวรรณคดี ไว้ในมาตราที่ 8 ว่า 1) เป็นหนังสือดี คือสาธารณชนสามารถอ่านได้โดยไม่เสียประโยชน์หรือชักจูงผู้อ่านไปในทางที่ไม่เป็นแก่นสารหรือติดชนวนให้วุ่นวายทางการเมือง อันเป็นเครื่องก่อความรำคาญแก่รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 2) เป็นหนังสือแต่งดี ใช้วิธีเรียบเรียงอย่างใด ๆ ก็ตาม แต่ต้องเป็นภาษาไทยที่ดี ถูกต้องตามที่ใช้ในโบราณกาลหรือปัจจุบันกาล ถ้าแต่งได้ดีดังกล่าว จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หนังสือเล่มนั้นได้รับประโยชน์จากสโมสร บ้างตามสมควร เช่น ให้เงิน ให้ประกาศนียบัตร ซึ่งหนังสือที่เคยได้รับตราลัญจกร คือ มัทนะพาธา ฯลฯ ส่วนผู้ที่เคยได้รับรางวัล เช่น ขุนวิจิตรมาตรา พระยาอนุমানราชชน เป็นต้น

อิงอร สุพันธ์ุณี (2554: 1) กล่าวว่าวรรณคดีมีความหมายที่ใช้กันทั่วไป 2 ประการ คือ ความหมายแรก ได้แก่ เรื่องที่แต่งเรียบเรียงออกมาเป็นหนังสือเก่า ถือเป็นมรดกสืบทอดกันมา แต่โบราณ ความหมายที่สอง มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่าวินิพนธ์ คือเป็นหนังสือที่ได้รับยกย่องแล้ว จากกลุ่มคนที่นับว่าเป็นชนชั้นในวงการหนังสือ มีนัยลึกลงไปอีกว่าคุณค่าสูงส่งเข้าขั้นวรรณศิลป์ ถือเป็นแบบอย่างที่ดีควรยกย่องเชิดชูกันต่อไป

กุลลาบ มัลลิกะมาส (2555: 1) กล่าวว่า “วรรณคดี” มาจากคำว่า “วรรณ” หรือ “บรรณ” แปลว่า ใบไม้หรือหนังสือ ส่วน “คดี” หรือ “คดี” แปลว่า ทาง แนวทาง วรรณคดี จึงหมายถึง แนวทางของการแต่งหนังสือ

กุสุมา รักษมณี (2556: 15-17) และวิภา กงกะนันท์ (2556: 4-5) ได้กล่าวถึงความหมายของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันว่า วรรณคดี คือผลงานสร้างสรรค์อย่างหนึ่งของมนุษย์ที่บันทึกเรื่องราวและความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์โดยใช้ภาษาเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการและอารมณ์ของผู้ประพันธ์ออกมาอย่างงดงาม

การศึกษาความหมายของวรรณคดีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วรรณคดี หมายถึงงานประพันธ์ทุกประเภทที่มีคุณค่าจนได้รับการยกย่องว่าเรียบเรียงด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ แต่งอย่างมีศิลปะ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามจินตนาการได้ตามที่ผู้แต่งต้องการ อาจสอดแทรกวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของชาติ หรือความรู้ลงในงานเขียน ซึ่งแบ่งความหมายได้ 2 ประเภทคือ ความหมายแบบกว้าง หมายถึงการเขียนโดยทั่วไปที่แต่งขึ้นเป็นหนังสือ และความหมายแบบแคบ หมายถึงงานเขียนหนังสือที่แต่งดีมีความงดงามในเชิงการประพันธ์มีการใช้ถ้อยคำสำนวนที่ไพเราะสละสลวยตลอดจนเป็นหนังสือที่มีคุณค่าต่อผู้อ่านทั้งในเรื่องความคิดอารมณ์ความรู้สึกและชักนำไปในทางที่ดี

2.2 ความสำคัญและคุณค่าของวรรณคดี

วรรณคดีเป็นผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้วยความงามทางภาษาที่มีความสำคัญในการใช้ แสดงความคิด ความรู้สึก และคติแง่คิดสอนใจต่าง ๆ อีกทั้งมีคุณค่าเหมาะแก่การศึกษา ซึ่งมีผู้รู้ ได้กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าของวรรณคดีไว้ ดังนี้

ดนยา วงศ์ระชะชัย (2542: 119), รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2549: 2-3) และชัตสุณี สินธุสิงห์ (2550: 5) กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่าวรรณคดีมีคุณค่าต่อผู้อ่าน และผู้ศึกษา 3 ประการ คือ

- 1) คุณค่าทางอารมณ์ วรรณคดีเป็นงานศิลปะที่สร้างความเพลิดเพลินด้วยสุนทรียภาพทางภาษาจาก ถ้อยคำและโวหารการบรรยายและพรรณนา วรรณคดีจึงมีพลังจูงใจผู้อ่านให้มีอารมณ์รัก เศร้า ขบขัน สมเพช สงสาร โกรธ ชื่นชมปีติ ฯลฯ คุณสมบัติของวรรณคดีข้อนี้จึงเรียกได้ว่าเป็นอาหารใจ
- 2) คุณค่าทางปัญญา วรรณคดีให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวพันทอดไว้ทั้งอย่างตั้งใจและไม่ตั้งใจ นอกจากนี้ ยังให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ให้ยังเห็นแก่นแท้ของชีวิต เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ผู้ศึกษา จึงอาจจดจำสิ่งที่ได้จากการอ่านวรรณคดีมาเป็นประสบการณ์และนำเหตุการณ์ ข้อคิด ความรู้ในเรื่อง มาเป็นอุทาหรณ์ เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของตนเอง นอกจากนี้วรรณคดียังสะท้อนทัศนคติและแนวทางในการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมในสมัยหนึ่งนอกจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เราอาจเรียนรู้ ประวัติศาสตร์และตำนานของสถานที่ต่าง ๆ จากวรรณคดีได้เช่นกัน เช่น รู้เรื่องประวัติตำบลสามเสน จากนิราศพระบาท และเรื่องสามโคกหรือปทุมธานีจากนิราศภูเขาทอง ความรู้ด้านอื่น เช่น การเมือง การปกครองและกฎหมาย เป็นสิ่งที่พบได้ในวรรณคดีเช่นกัน จากศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง เราได้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายเชิงภาษีอากร กฎหมายมรดก ตลอดจนวิธีการพิจารณาคดี เป็นต้น ความรู้ที่ได้รับจากวรรณคดีอีกอย่างก็คือ ความรู้ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี และชีวิต ความเป็นอยู่ในสังคมยุคหนึ่งสมัยหนึ่งซึ่งมักเป็นยุคที่วรรณคดีนั้นถือกำเนิดขึ้นมา ตัวอย่าง วรรณคดีที่สะท้อนวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ให้เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนที่ แสดงชีวิตสามัญชนในสมัยรัตนโกสินทร์ มีประเพณีต่าง ๆ ที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องนี้อยู่มากมาย และมีความสัมพันธ์กับชีวิตคนไทย นับตั้งแต่ประเพณีการเกิด การรับขวัญ การโกนจุก การทำขวัญ การบวช การแต่งงาน การเผาศพ เป็นต้น
- 3) คุณค่าทางด้านภาษา ความรู้ที่ได้จากวรรณคดีที่เป็นหลักจริง ๆ คือ ความรู้ทางภาษา กล่าวคือวรรณคดี ทำให้เรารู้จักศัพท์ต่าง ๆ ที่กวีเลือกสรรมาใช้โดยเฉพาะศัพท์ที่ใช้กันในวงนักปราชญ์และกวี เช่น ศัพท์ภาษาบาลี สันสกฤต หรือภาษาโบราณ นอกจากศัพท์แล้วยังสามารถเรียนรู้สำนวนต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อต้องการสื่อความว่าการเรียกชื่อนั้นไม่สำคัญเท่ากับคุณสมบัติของสิ่งใด สิ่งหนึ่งจะใช้สำนวนจากเรื่องโรมิโอและจูเลียตว่า “อันว่าชื่อนั้นสำคัญไฉน” เป็นต้น

สิริพัทธ์ เจษฎาวิโรจน์ (2552: 117) กล่าวว่าความสำคัญของวรรณคดีที่กำหนดให้เรียน และเลือกเรียนนั้น เลือกสรรมาจากวรรณคดีต่างสมัย ซึ่งล้วนเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ มีความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ และศักยภาพของนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น ทั้งยังเป็นวรรณคดีที่ใช้รูปแบบและวิธีการเขียนและถ้อยคำสำนวนภาษาอย่างตีมีความไพเราะทั้งเสียง คำ และความหมาย ช่วยให้นักเรียนสนุกสนานเพลิดเพลินจดจำได้เกิดความซาบซึ้งประทับใจและภูมิใจ ในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างขึ้น สัมผัส สืบสานงานต่อเนื่องต่อกันจากอดีตจนปัจจุบัน ส่งผลให้เห็นคุณค่า นำประโยชน์มาใช้ในการพูด การเขียน การศึกษาค้นคว้า และอนุรักษ์ไว้เป็นพื้นฐานในการสร้าง ผลงานใหม่ต่อไปได้

สุดาพร ไชยยะ(2552: 125) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไทยไว้สรุปได้ว่า วรรณคดีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ควรที่จะถ่ายทอดวรรณคดีไทยให้นักเรียนอย่างมี ศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียนเพียงพอที่จะได้สัมผัสกลิ่นอาย ของวรรณคดีในแง่มุมที่หลากหลาย แล้วก็ทำให้นักเรียนสนใจและให้เรียนรู้อาวรรณคดี

องอาจ ใ้อโสม (2555: 9) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไทยไว้สรุปได้ว่า ในวรรณคดี มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษาสังคมในด้านต่าง ๆ ซึ่งคุณค่าของวรรณคดีไทยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) คุณค่าด้านประวัติศาสตร์เกือบทุกเรื่องจะแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคม และประวัติศาสตร์อยู่ด้วย เพราะว่ามีหรือผู้ประพันธ์วรรณคดีไม่ว่าจะยุคสมัยใดก็ตามมักจะใช้ สภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในสังคมสมัยนั้นเป็นข้อมูลเสนอในการแต่ง นอกจากนี้ยังมีอีกหลายเรื่องที่มี ลักษณะเป็นบันทึกข้อมูลเสนอเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในสมัยต่าง ๆ เป็นสำคัญวันนี้เหล่านี้ได้แก่ คำให้การชาวกรุงเก่าพงศาวดารต่าง ๆ เป็นต้น 2) คุณค่าด้านความรู้ความคิด วรรณคดีไทยหลายเรื่อง โดยเฉพาะวรรณคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำสอนมันจะมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความคิดในทางที่เป็น ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เช่น สุภาษิตพระร่วงโคลงโลกนิติ เป็นต้น 3) คุณค่าด้านศิลปวัฒนธรรม วรรณคดีเกือบทุกเรื่องที่มีการกล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของตัวละคร ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องกล่าวถึงแบบแผนหรือวิถีชีวิตอันเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรมประเพณีของ สังคมรวมอยู่ด้วย ไม่ว่าจะตัวละครนั้นจะเป็นชาวบ้านธรรมดาหรือเป็นกษัตริย์หรือจะเชื่อพระวงศ์ก็ตาม 4) คุณค่าด้านจิตใจ คุณค่าของวรรณคดีด้านนี้ ได้แก่ สุนทรียภาพที่ผู้อ่านได้จากวรรณคดีนั่นเอง สุนทรียภาพดังกล่าว ได้แก่ ความละเอียดละไม ความไพเราะงดงามของภาษา ทั้งด้านเสียงและความหมายของถ้อยคำและข้อความ

บันลือ พุกกะวัน (2557: 143) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) คุณค่าทางอารมณ์แก่ผู้อ่านก่อให้เกิดความสะเทือนอารมณ์ การใช้อุปมาอุปไมยช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเสมือนว่าตนได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้น 2) คุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรม เมื่ออ่านแล้วย่อมเล็งเห็นแนวประพฤติซึ่งแสดงอยู่ทุกแง่มุมที่วิเคราะห์หรือพิจารณาเหตุการณ์

เป็นการสอนให้คิดและแนวปฏิบัติทางคุณธรรมที่แฝงอยู่ 3) คุณค่าทางสติปัญญา การอ่านหนังสือ หนังสือดี ๆ ที่รับการยกย่องว่าช่วยขยายประสบการณ์เสมือนได้พาผู้อ่านไปพบเห็นหรือมีประสบการณ์ที่สิ่งนั้นโดยตรง ให้คุณค่าทางความรู้ความคิดรวมทั้งส่งเสริมการมีวิจารณญาณอีกด้วย

จงชัย เจนหัตถการกิจ (2560: 8) กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) คุณค่าด้านอารมณ์ คือ ผู้ฟัง ผู้อ่านหรือผู้ชมวรรณคดีได้เกิดความเพลิดเพลินเจริญใจมีอารมณ์ร่วมไปกับวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ 2) คุณค่าด้านคุณธรรม คือ ผู้อ่าน ผู้ฟังหรือผู้ชมวรรณคดีได้เกิดความซาบซึ้งในคตินิยม คุณธรรม ข้อคิดที่ผู้ประพันธ์ได้สอดแทรกไว้และเกิดความสุขใจหรือสามารถยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น 3) คุณค่าด้านความรู้ คือ วรรณคดีย่อมสะท้อนภาพศิลปวัฒนธรรมทางด้าน ภาษา สังคม ค่านิยม ประเพณีผู้รับสารจึงสามารถศึกษาเรื่องราวนี้ได้จากรวรรณคดี

จากความสำคัญและคุณค่าในวรรณคดีที่กล่าวมา สรุปได้ว่า วรรณคดีมีความสำคัญในการสื่อสารเพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงสภาพของภาษาและยังสัมพันธ์กับระบบชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนไทยสะท้อนให้เห็นสังคมในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา ศิลปวิทยาการ ศาสนา การปกครอง ขนบธรรมเนียม ประเพณี อาชีพของพลเมือง ตลอดจนกิจกรรมนันทนาการเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนานในท้องถิ่นต่าง ๆ อีกทั้งคุณค่าของวรรณคดีที่ให้ความบันเทิง เพื่อประเทืองอารมณ์และเสริมสร้างสติปัญญาในด้านภาษาและวรรณคดี ประวัติศาสตร์ คติธรรม คำสอน และแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและเป็นการยกระดับจิตใจของผู้อ่าน

2.3 องค์ประกอบของวรรณคดี

วรรณคดีมีลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีผู้รู้ได้ให้คำอธิบายองค์ประกอบของวรรณคดีไว้ดังนี้

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2543: 35) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบวรรณคดี สรุปได้ว่าวรรณคดีมีองค์ประกอบหลักคือ 1) ภาษา มีทั้งการใช้ถ้อยคำและระดับของภาษา 2) รูปแบบ ซึ่งหมายถึงวิธีการเขียนของแต่ละบุคคล ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ รูปแบบของลักษณะการประพันธ์ และรูปแบบซึ่งเป็นขนบนิยมในการดำเนินเรื่อง 3) สวรรค์หรือแนวคิดของเรื่อง ก็คือลักษณะอันเป็นวิสัยธรรมดาธรรมชาติของโลกและมนุษย์ที่ผู้แต่งมองเห็น และมุ่งหมายจะแสดงลักษณะนั้นออกมาให้ปรากฏแก่ผู้อ่าน สวรรค์ของเรื่องจึงเป็นสารที่ผู้แต่งสื่อมายังผู้อ่าน แสดงให้เข้าใจว่าวิถีทางแห่งโลกเป็นเช่นนี้ 4) กลวิธีทางศิลปะจะทำให้วรรณคดีมีชีวิตชีวา มีความถูกต้องและสมจริงและมีความเป็นตัวของตัวเอง

หทัยวรรณ ไชยะกุล(2544: 65) และวิภา กงกะนันทน์ (2556: 7-8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันสรุปได้ว่า วรรณคดีประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญและสัมพันธ์กัน 3 ส่วน จะขาดส่วนหนึ่งส่วนใดมิได้ คือ 1) ภาษา คือ ภาษาที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง

กลวิธีการนำเสนอ และความลึกซึ้งคมคายของถ้อยคำสำนวน 2) เนื้อหา หมายถึง เรื่องราวหรือข้อคิด และอาจจะมีคนหรือตัวละคร เวลา สถานที่และทัศนะ 3) รูปแบบ คือ รูปแบบการแต่ง

กุสุมา รักษมณี (2556: 38) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดีเป็น ผลงานศิลปะที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบันทึกเรื่องราวและแสดงความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ต่อเรื่องนั้น ๆ องค์ประกอบสำคัญของวรรณคดีมี 2 ส่วนดังนี้ 1) ศิลปะการสื่อความด้วยภาษา ได้แก่ ก) กลวิธีการนำเสนอ ข) ความลึกซึ้งคมคายและความงามความไพเราะของถ้อยคำสำนวน 2) เนื้อหา ได้แก่ ก) เรื่องราว ข) ความคิด ค) ความรู้สึก

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของวรรณคดีนั้นประกอบด้วย ภาษา เนื้อหาและรูปแบบ โดยภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความนึกคิด อารมณ์ และจินตนาการ ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ และซาบซึ้ง เนื้อหา หมายถึง เรื่องราว ตัวละคร ฉาก และทัศนะที่ผู้แต่งสื่อมายังผู้อ่าน และรูปแบบ หมายถึง ลักษณะของการประพันธ์ แบ่งออกเป็นร้อยแก้ว ร้อยกรอง และรูปแบบอื่นซึ่งจัดเข้าประเภท ร้อยแก้วหรือร้อยกรองไม่ได้

2.4 การสอนวรรณคดี

2.4.1 จุดมุ่งหมายในการสอนวรรณคดี

ในการเรียนสอนวรรณคดีให้ได้ผลนั้น ครูต้องทราบจุดมุ่งหมายของการสอนเพื่อให้ การสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งผู้รู้และนักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมาย ของการสอนวรรณคดีไว้ ดังนี้

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2536: 106-107) กล่าวว่า การสอนวรรณคดีควรมุ่งให้ นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดี และภาคภูมิใจในผลงานวรรณคดีของบรรพบุรุษ ให้เห็น สภาพชีวิตสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในวรรณคดี ให้จินตนาการ เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

อัจฉิมา เกิดผล (2536: 87-89) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนวรรณคดีว่าควรให้ ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวรรณคดี ทั้งในด้านประโยชน์ตนและประโยชน์ส่วนรวม รู้จักรูปแบบ ท่วงทำนองและลีลาของวรรณคดี รู้จักสังเกตลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่องแล้วเปรียบเทียบกับ ชีวิตจริง สามารถนำส่วนดีไปใช้และไม่ทำตามในส่วนที่ไม่ดี

พวงเล็ก อุตระ (2539: 6) ได้กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการสอนวรรณคดีเพื่อให้ เห็นคุณค่าของวรรณคดีและงานประพันธ์ที่ใช้ภาษาอย่างมีรสนิยมในฐานะเป็นวัฒนธรรมของชาติ คือ ให้เกิดความซาบซึ้งในรสแห่งความไพเราะของวรรณคดี อันประกอบด้วย เสียง รสของคำ รสของความเข้าใจภาษาที่ใช้ในวรรณคดีซึ่งเป็นภาษาที่กวีเลือกสรรคำไพเราะและมีอำนาจ

สุจิริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์ (2546: 159-160) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการสอนวรรณคดีว่า เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักความหมายของวรรณคดี รู้จักลักษณะข้อบังคับต่าง ๆ ของคำประพันธ์ที่ใช้ มีทักษะในการอ่านให้เห็นคุณค่าของวรรณคดี เข้าถึงอารมณ์รส สามารถวิจารณ์นิสัยและการกระทำของตัวละครได้

ประกาศรี สีหอำไพ (2550: 351-360) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนวรรณคดีว่าควรเน้นให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ มีความรู้เนื้อเรื่องที่กระจ่างชัด มีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับฉันทลักษณ์สามารถถอดคำประพันธ์ได้ เกิดความคิด จินตนาการ และสุนทรียภาพจากเรื่องที่เรียน มีวิจารณ์ญาณรู้จักวิจารณ์ เปรียบเทียบ และสามารถเรียนรู้วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณีจากวรรณคดี

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2556: 29-31) ได้เสนอความคิดไว้ว่า การเรียนการสอนวรรณคดีประการแรก ควรให้นักเรียนได้ทราบถึงประวัติของวรรณคดี เพื่อที่จะได้รู้ว่าวรรณคดีของชาติมีวิวัฒนาการมาอย่างไร มีงานชิ้นเอกอะไรบ้างและงานนั้นได้รับการยกย่องเพราะเหตุใดเพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ ประการที่สอง ควรให้นักเรียนได้เรียนวรรณคดีหลายแบบเพื่อให้รู้เนื้อเรื่อง โดยสรุปและสามารถพิจารณารายละเอียดของวรรณคดีจนเห็นคุณค่าได้ ประการสุดท้าย ต้องมุ่งให้นักเรียนรู้จักวรรณคดีนั้น ๆ มีส่วนสวยงามและส่วนบกพร่องตรงไหน โดยฝึกให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะดีหรือชม

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าว สรุปได้ว่าการสอนวรรณคดีนั้นควรให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดี เห็นความสำคัญในฐานะที่วรรณคดีเป็นสมบัติและเป็นวัฒนธรรมประจำชาติรู้จักรูปแบบ รส ท่วงทำนองและลีลาของวรรณคดีรวมไปถึงนิสัยของตัวละคร เพื่อนำไปสู่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.4.2 วิธีการสอนวรรณคดี

การสอนวรรณคดีนั้น ควรใช้วิธีการหลายวิธี โดยไม่เน้นแบบครูบรรยาย แต่เพียงผู้เดียวหรือแบบให้นักเรียนท่องจำ แต่ควรจะให้นักเรียนได้คิด และใช้เหตุผลในการศึกษาค้นคว้า

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2536: 135-136) ได้เสนอแนวทางการสอนวรรณคดีว่า ครูควรวางแผนอย่างละเอียด หาหนังสืออ่านประกอบ เตรียมเกร็ดความรู้และจัดกิจกรรมในบทเรียน ตั้งจุดมุ่งหมายไว้เป็นเชิงพฤติกรรม คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สอนเด็กให้มีวิจารณ์ญาณโดยย่วยุให้เด็กคิด อภิปรายและตัดสินใจโดยใช้เหตุผลที่ถูกต้องและควรให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของเรื่อง เช่น ผู้แต่งคือใคร แต่งสมัยใด เป็นต้น

อัจฉริมา เกิดผล (2536: 96) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนวรรณคดีไว้ว่า ครูควรเข้าใจเนื้อหาที่แท้จริงของวรรณคดีที่จะนำมาสอน จัดทำกิจกรรม เกมประกอบการสอน หาเทคนิคใหม่ๆ ที่ทำให้การเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ ควรยกตัวอย่างในปัจจุบันที่นักเรียนสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ไม่บังคับให้นักเรียนท่องบทประพันธ์ต่าง ๆ แต่ควรชี้ให้เห็นลีลาและความไพเราะของบทประพันธ์ แล้วให้นักเรียนเลือกท่องบทที่นักเรียนประทับใจแทน รวมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น รู้จักวิจารณ์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 8) กล่าวถึงแนวการสอนวรรณคดีสรุปได้ว่า ต้องปลูกฝังให้นักเรียนเคยชินกับสิ่งสวยงาม ความไพเราะลึกซึ้ง เพราะการเคี้ยวเคี้ยวให้นิยมตามครูจะไม่ทำให้เกิดความซาบซึ้งในสุนทรียภาพที่แท้จริงขึ้นมาได้ เด็กต้องเกิดความซาบซึ้งในความไพเราะงดงามนั้นขึ้นมาได้ จึงควรสอนให้นักเรียนรู้จักรสไพเราะของวรรณคดี และรู้จักความสุขความเพลิดเพลินจากการอ่านวรรณคดีเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนวรรณคดีให้ลึกซึ้งต่อไป

ประภาศรี สีหอำไพ (2550: 351-360) กล่าวถึงวิธีการสอนวรรณคดีว่า เนื้อหาที่จะสอนได้แก่ มโนทัศน์ เนื้อหา ฉันทลักษณ์ คำศัพท์ การตีความบทประพันธ์ สุนทรียภาพ การอ่านทำนองเสนาะ ซึ่งครูจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน ส่วนในการสอนนั้นต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมโดยใช้ความคิดพิจารณาด้วยตนเองเป็นสำคัญ และใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2556: 30-33) กล่าวถึงการสอนวรรณคดีสรุปได้ว่า ครูควรเริ่มให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการอ่าน โดยการให้นักเรียนอ่านตัววรรณกรรมทั้งเรื่อง จากนั้นควรสอนให้นักเรียนเข้าใจวรรณคดีหรือวิภาษ โดยครูฝึกให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะตีความหรือพิจารณาส่วนที่งามและบกพร่องว่าอยู่ตรงไหน ตัวละครตัวใดดีหรือเลวอย่างไร เจตนาของผู้แต่งคืออะไร เมื่อครูทราบความคิดเห็นของนักเรียนแล้ว ครูควรบอกความคิดของครูให้นักเรียนทราบด้วย เพื่อเป็นการชี้แนวทางหรือแนวความคิด จากนั้นให้นักเรียนตีความหรือวินิจฉัยสาร และให้พิจารณากลวิธีและวิพากษ์วิจารณ์

จากแนวทางในการจัดการเรียนรู้วิชาวรรณคดีนั้นสรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนรู้ต้องมีแนวทาง คือ ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจเนื้อหาของวรรณคดีให้ถ่องแท้ก่อน จึงสามารถถ่ายทอดวรรณคดีให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน รวมไปถึงต้องมีเทคนิคในการสอนที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกอยากที่จะเรียนรู้วรรณคดี ครูผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกท่องบทประพันธ์ตามความสนใจและชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและความไพเราะไปถึงความงามในด้านวรรณศิลป์

3. แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

3.1 ความหมายของเทคนิคเพื่อนคู่คิด

การสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นการสอนแบบความร่วมมือรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีนักวิจัยได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

Lyman (1987:1) ได้ให้ความหมายเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่าเป็นเทคนิคการอภิปรายร่วมกัน ซึ่งออกแบบมาเพื่อให้นักเรียนได้มีเวลาในการคิด และกำหนดแนวทางการคิดแก้ปัญหา ในแบบของตนเองเป็นรายบุคคล และจับคู่กับเพื่อนเพื่อแบ่งปันความคิดของตนเองต่อกลุ่มใหญ่ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2537: 118), อรพรรณ พรสีมา (2540: 68-74), มนต์ชัย เทียนทอง (2551: 90), สุพีรา ดาวเรือง (2555: 30) และชุลีรัตน์ ประกิจ (2558: 26) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเพื่อนคู่คิดในทิศทางเดียวกันว่า การเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียน 2 คน โดยเริ่มต้นจากครูตั้งโจทย์คำถามให้นักเรียนในชั้นตอบ แต่ก่อนที่นักเรียนจะตอบนักเรียนจะต้องคิดหาคำตอบของตนเองก่อน หลังจากนั้นจึงจับคู่กับเพื่อนแล้วช่วยกันแบ่งปันความคิดในประเด็นปัญหาหลังจากที่ร่วมกันคิดเป็นคู่ แล้วจึงนำความรู้ที่ได้ไปเสนอให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้รับฟังเพื่อให้เกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ผลร่วมกันทั้งชั้น

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2544: 33) ได้กล่าวถึงรูปแบบเทคนิคเพื่อนคู่คิดว่า กิจกรรมนี้เป็นกลยุทธ์ที่มีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างเสรี ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกซ้อมการแสดงความคิดเห็นก่อนที่ผู้สอนจะได้แนวคิดจากผู้เรียน กลยุทธ์นี้ใช้ง่ายและประสบผลสำเร็จอย่างสูงในทุก ๆ วิชาและทุกระดับชั้นของผู้เรียน โดยเริ่มต้นจากให้ผู้เรียนตั้งใจฟังคำถามของผู้สอนและใช้เวลาผู้เรียนคิดประมาณ 2 - 5 นาที แล้วให้ผู้เรียนจับคู่เพื่อนในห้องเพื่อให้อภิปรายความคิดเห็นที่เกี่ยวกับคำตอบของคำถามนั้น โดยอาจจะให้ช่วงเวลาระยะเวลาหนึ่ง เช่น 5 นาที หลังจากนั้นให้กลุ่มเสนอกลุ่มใหญ่ ผู้สอนอาจจะใช้สัญญาณ เช่น ปรบมือ 1 ครั้งหมายถึง เวลาสำหรับคิด ปรบมือ 2 ครั้งแสดงว่าถึงเวลาอภิปรายเป็นต้น วิธีนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสได้พูดแสดงความคิดเห็น

จากความหมายข้างต้นจึงสรุปได้ว่าเทคนิคเพื่อนคู่คิด หมายถึง เทคนิคการเรียนรู้แบบคิดหลายขั้นตอน ทั้งคิดด้วยตนเอง คิดเป็นคู่ และคิดเป็นกลุ่มขนาดใหญ่เพื่อให้นักเรียนได้คิดคำตอบที่ผ่านการคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นหลายขั้นตอนจนสังเคราะห์ออกมาเป็นความรู้ที่มีเอกภาพ

3.2 ขั้นตอนการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ดังนี้

Lyman (1987: 109-113), Byerley (2002: 3), Lavin (2008: online), บุญชม ศรีสะอาด (2537: 118) และมนต์ชัย เทียนทอง (2551: 99) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด ไปในทิศทางเดียวกันว่า ขั้นตอนการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. ชั้น Think เป็นชั้นที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดในประเด็นปัญหาต่าง ๆ การกล่าวนำถึงสาระสำคัญของบทเรียน การตั้งประเด็นคำถามรวมทั้งการแนะนำให้ผู้เรียนได้คิดถึงเรื่องที่จะต้องศึกษาในขั้นต่อไป ในขั้นนี้จะต้องดำเนินการทั้งชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนทั้งหมดเกิดความคิดร่วมกัน และประสานความคิดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ชั้น Pair เป็นขั้นตอนที่จัดให้ผู้เรียนจับคู่กัน เพื่อให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาบทเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันให้สามารถศึกษาบทเรียนได้สำเร็จลุล่วงและสามารถค้นหาคำตอบของประเด็นปัญหาที่ต้องการได้ การเรียนรู้ในขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. ชั้น Share เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากศึกษาบทเรียนแล้ว โดยการทำการสลายกลุ่มผู้เรียนที่จับกันเป็นคู่ และสรุปผลการค้นหาคำตอบร่วมกันอีกครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สรุปผล และอภิปรายผลการค้นพบจากการศึกษาบทเรียนในขั้นตอนที่ผ่านมา รวมทั้งให้ข้อสรุปหรือเสนอแนะใด ๆ ต่อผู้สอนได้

อารี สัณห์วี (2552: 77-78) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดว่าเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนที่จับคู่หรือจับกลุ่มกันแล้วช่วยกันแบ่งปันความคิดในประเด็นปัญหา หลังจากที่อยู่ร่วมกันคิดแล้ว จึงนำความรู้ที่ได้ไปเสนอให้เพื่อนร่วมชั้นที่ได้รับฟังเพื่อให้เกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ผลร่วมกัน มีขั้นตอนดังนี้

1. จับคู่หรือแบ่งกลุ่มผู้เรียนเท่า ๆ กันโดยคลื่อนักเรียนตามความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน

2. ครูมอบโจทย์ ปัญหา ข้อคำถามหรือภาระงานให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ คิดหาคำตอบด้วยตนเอง

3. ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนคำตอบ แลกเปลี่ยนความคิดกับคู่เพื่อนหรือในกลุ่มของตนเอง เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด

4. ร่วมกันนำข้อสรุปของกลุ่มมานำเสนอกลุ่มต่อกลุ่มใหญ่ต่อไป ทั้งนี้ผู้เรียนทุกคนสามารถให้ความคิดเห็น วิเคราะห์คำตอบและความคิดของกลุ่มอื่นได้อย่างหลากหลาย

ขั้นตอนการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด คือการเรียนรู้เป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นเทคนิคที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานได้อย่างกว้าง ตรงตามกำหนดเวลา และนักเรียนก็ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานหรือผลงานกับกลุ่มอื่น ๆ ประกอบไปด้วยขั้นตอนการคิดคือ คิดอิสระ คิดเป็นคู่หรือคิดเป็นกลุ่มย่อย และร่วมกันเสนอต่อกลุ่มใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนเป็น 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think) ครูตั้งประเด็นคำถามและให้นักเรียนทุกคนศึกษาคำตอบด้วยตัวเองอย่างอิสระ

ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair) ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน แบบกระจายความสามารถตามระดับผลการทดสอบก่อนเรียนคือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่มแล้วนำมาแต่งเป็นเพลง

ขั้นที่ 3 สรุปลงบทเพลง (Share) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเอง หน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลงจากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มเป็นรายบุคคล

3.3 ข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิดคือสามารถนำมาใช้ในทุกระดับชั้นเรียนและเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการตอบโต้ในเนื้อหารายวิชา รู้จักการประมวลผลความคิดของตนเองก่อนจะนำไปแบ่งปันกับผู้อื่น ซึ่งมีนักวิชาการได้ระบุข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ดังนี้

Lyman (1987: 1-2) ได้กล่าวถึงข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ดังนี้

1. เป็นเทคนิคที่นำไปใช้ได้เร็ว
2. เป็นเทคนิคที่ไม่ต้องใช้เวลาเตรียมการมาก
3. การตอบโต้ภายในตัวบุคคลกระตุ้นให้นักเรียนเป็นจำนวนมากมีความสนใจอย่างแท้จริงในด้านความรู้
4. ครูสามารถตั้งคำถามได้หลายแบบและหลายระดับ ทำให้รวมความสนใจของนักเรียนทั้งชั้นเรียนและทำให้นักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออก สามารถตอบคำถามได้โดยไม่ต้องลุกขึ้นต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้นเรียน
5. ครูสามารถเข้าใจนักเรียนด้วยการฟังนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ระหว่างการทำกิจกรรมและจากการรวบรวมคำตอบในตอนท้ายชั่วโมงเรียน
6. ครูสามารถทำกิจกรรมที่ใช้หลักแบบเพื่อนคู่คิดได้ 1 ครั้งหรือหลาย ๆ ครั้ง ในระยะเวลา 1 คาบเรียน

Eison (2008: online) ได้กล่าวถึงข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ดังนี้

1. สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกชั้นเรียนที่มีขนาดใหญ่
2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีการโต้ตอบในเนื้อหาวิชา
3. ทำให้นักเรียนประมวลผลความคิดของตนเองก่อนนำไปแบ่งปันกับคนอื่น
4. สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดในระดับที่สูงขึ้นได้

วิภาวดี วงศ์เลิศ (2544: 37-38) ได้กล่าวถึงข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ดังนี้

1. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ทั้งในเนื้อหาเดียวกันหรือต่างกัน ตลอดจนช่วยเตรียมนักเรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริง ซึ่งเป็นโลกที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจมากกว่าการแข่งขันแบบเผชิญหน้า

2. นักเรียนได้พัฒนาความคิดได้ศึกษาค้นคว้าทำงาน และแก้ปัญหาด้วยตนเอง นักเรียนมีอิสระที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตัวเอง

3. นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้สามารถจำความรู้ได้นานและเกิดความเข้าใจลึกซึ้ง

4. นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ และมีทักษะการสื่อความหมาย การทำงานการอภิปรายซักถาม แลกเปลี่ยน ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

5. นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองดีขึ้นในด้านของการทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง

6. ช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจกล้าแสดงออกต่อหน้าเพื่อนคนอื่น ๆ โดยไม่กลัวว่าจะพุดผิด

7. ฝึกทักษะการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดีรวมทั้งการเป็นผู้มีใจกว้างยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น ไม่ยึดมั่นถือมั่น

สมบัติ การจนารักพงศ์ (2547: 12) ได้กล่าวถึงข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการสื่อสารให้คู่ของตนเข้าใจ

2. ฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น

3. ทำให้นักเรียนแต่ละคู่มีความสนิทสนมกันมากขึ้นช่วยทำให้นักเรียนเป็นคู่หูในการช่วยกันเรียนต่อไป

สุบรรณ ตั้งศรีเสรี (2556: 29) ได้กล่าวถึงข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิด ไว้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะความคิดและทักษะการแก้ปัญหา

3. ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น ๆ

4. ทำให้นักเรียนจัดระบบความคิด รวบรวมออกมาเป็นคำพูดตลอดจนเลือกวิธีการนำเสนอต่อหน้าเพื่อนทำให้เกิดความมั่นใจ

5. ทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคม ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาเรียน เพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ข้อดีของเทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยสามารถทำได้ทุกกลุ่มทุกขนาดด้วยวิธีการง่าย ๆ คือตั้งคำถาม แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันคิดและค้นหา คำตอบซึ่งมีหลากหลายวิธี ซึ่งช่วยสร้างประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการคิด การยอมรับความคิดเห็น ของผู้อื่น การกล้าแสดงออก และการแก้ปัญหาซึ่งสามารถนำวิธีการคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดี

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดี พบว่า มีผู้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดีไว้หลายวิธี ดังนี้

ณัฐชยา วิริยะสร้างตน (2556: 59) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสอนวรรณคดีระดับ ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้าง รูปแบบการสอนวรรณคดีระดับประถมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อวัดเจตคติในการเรียนวรรณคดีโดยใช้ กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา และ 3) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีกิจกรรม ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียน บ้านดอนรัก จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน เครื่องมือวิจัยได้แก่ 1) รูปแบบ การสอนวรรณคดีระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา จำนวน 40 ข้อ 4) แบบวัดเจตคติจำนวน 20 ข้อ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสอนวรรณคดี โดยใช้กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาอยู่ใน ระดับดีมาก ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ระดับดี เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อวรรณคดีอยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าสมมติฐานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบ การสอนวรรณคดีโดยใช้กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติอยู่ในระดับ .01

ปนัดดา ใจสุทธิ์ (2559: 60) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนวรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิด

แบบหมวกหกใบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิง วิทยาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

แสนรัก บัวทอง (2559: 62) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับเพลงพื้นบ้าน โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมและเพลงพื้นบ้าน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เกมและเพลงพื้นบ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรีจำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องสุภาพิษิตพระร่วงและนิราศภูเขาทองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เกมและเพลงพื้นบ้าน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องสุภาพิษิตพระร่วงและนิราศภูเขาทอง 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เกมและเพลงพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เกมและเพลงพื้นบ้าน หลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นเรศ ทองอินทร์ (2560: 62) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองผู้อ่านร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA มีวัตถุประสงค์1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2559 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตาม ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA 2) แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนวรรณคดีไทย 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ การเรียนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองผู้อ่านร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองผู้อ่านร่วมกับการใช้เทคนิค คำถามแบบ RCA อยู่ในระดับมาก

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนโดยเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่ามีการนำ เทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลายสาขาวิชา ดังนี้

สุพิธา ดาวเรือง (2555: 62) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ ผสมผสานโดยใช้ การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานและเทคนิคเพื่อนคู่คิดบนวิกิเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนโรงเรียนราชินี กรุงเทพมหานคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบวัดความสามารถในการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 2) เว็บการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ 3) แบบสังเกตร่องรอยบนวิกิ ผลการวิจัย นักเรียนที่เข้าร่วมในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการทดสอบ ค่าเฉลี่ยคะแนนอย่างมีนัยสำคัญสูงกว่าก่อนการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุสิทธิ์ ประกิจ (2558: 61) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนบนเว็บตาม กระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดที่ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์วิชาการสร้างงานแอนิเมชัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนา บทเรียนบนเว็บตามกระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ วิชาการสร้างงานแอนิเมชันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย บทเรียนบนเว็บตามกระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์วิชาการสร้างงานแอนิเมชันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บตาม กระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

วิชาการสร้างงานแอนิเมชันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 4) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์กับกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบปกติ 5) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนบนเว็บที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาวังวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) บทเรียนบนเว็บที่สร้างขึ้น 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนบนเว็บตามกระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์วิชาการสร้างงานแอนิเมชันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกยูแกนส์มีค่าเท่ากับ 1.22 ซึ่งมีความมากกว่า 1.00 จึงกล่าวได้ว่าบทเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกยูแกนส์ การเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ระหว่างการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน หาค่าความแตกต่างโดยใช้ t-test แบบ Dependent ค่า t ที่ได้จากการคำนวณคือ 95.55 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการทดสอบหลังเรียนและก่อนเรียน หาค่าความแตกต่างโดยใช้ t-test แบบ Dependent ค่า t ที่ได้จากการคำนวณคือ 33.52 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรรยา ศิรินิล (2559: 58) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิด โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการวิเคราะห์รายการค้าและสมุดรายวันทั่วไปวิชาการบัญชีเบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการบัญชีเบื้องต้น โรงเรียนกุยบุรีวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 คน โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิดเรื่องการวิเคราะห์รายการค้าและสมุดรายวันทั่วไปวิชาการบัญชีเบื้องต้นมีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 85.20 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจับคู่ตามระดับความสามารถต่างกัน 6 แบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยะนุช เจียมจันทร์ (2560: 132) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ 2) หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลกำแพงแสนจังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบด้วยเนื้อหา 3 บท ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของราชาศัพท์ วิธีใช้ราชาศัพท์ และหมวดของคำราชาศัพท์และมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) กระบวนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ 88.44/85.56 สูงกว่าเกณฑ์กำหนด 80/80 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังมีค่าสูงมากกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการสอนแบบเพื่อนคู่คิด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

พิสมร ชูเอม (2561: 72) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ จำนวน 44 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเรื่องการพูด 2) แบบประเมินความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดอยู่ในระดับมาก

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

4.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

งานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดมีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

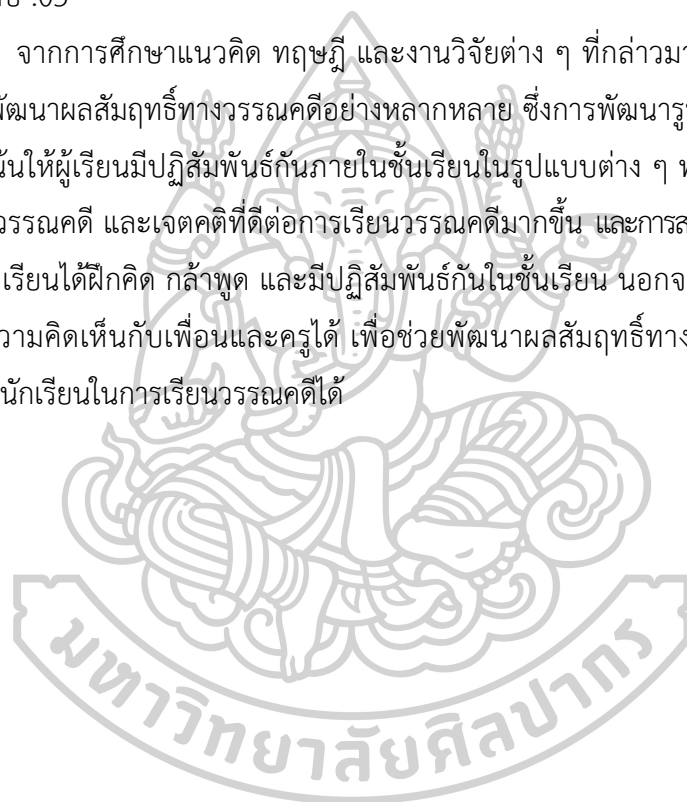
Fauziyati and Istianah (2013: Online) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนเกรด 8 โรงเรียน SMPN 3 Bangsalsari Jember การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนเกรด 8 โรงเรียน SMPN 3 Bangsalsari Jember โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแบบดั้งเดิม (การบรรยายคำถามและคำตอบ) จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมดคือนักเรียน 96 คน ซึ่งประกอบด้วยชั้น VIII A, VIII B และ VIII C ทั้ง 3 ชั้นเรียน โดยการใช้การสุ่มโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลของการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

Hetika, Farida and Sari (2018: Online) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด สร้างแรงจูงใจในการเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องการแนะนำการบัญชี 1 ของนักเรียนโปรแกรมบัญชีศึกษาของ Politeknik Harapan Bersama โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโปรแกรมบัญชีศึกษาของ Politeknik Harapan Bersama เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยคะแนนก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 67 และการทดสอบครั้งแรกนักเรียนได้คะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 72 และในการทดสอบรอบที่สองคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80 และนอกจากนี้ผลการตอบแบบสอบถามพบว่า คะแนนแรงจูงใจการเรียนรู้ด้านการบัญชีในรอบแรกร้อยละ 76 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 79 นอกจากนี้ในรอบแรกคะแนนของการทดสอบก่อนเรียนและหลังการทดสอบของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 68.86 เป็นร้อยละ 76.71 ในขณะที่รอบที่สองคะแนนของการทดสอบก่อนและหลังการทดสอบของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 79.86 เป็นร้อยละ 84.86

Risnawati, Yusrizal and Yuza (2019: Online) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์รายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเกรด 6 SDN 29 Ulak Karang Utara Padang ปีการศึกษา 2018-2019 โดยเทคนิคเพื่อนคู่คิด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์รายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเกรด 6 SDN 29 Ulak Karang Utara Padang ปีการศึกษา 2018-2019

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับ VI C เป็นกลุ่มทดลองและนักเรียนชั้น VI B เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบทดสอบ (Pretest-Posttest) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนโดยเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองคือ 81.8 ซึ่งมีคะแนนสูงสุด 96 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 66 คะแนน ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมคือ 75 คะแนน ที่มีค่าสูงสุด 93 คะแนน และค่าต่ำสุดที่ 60 คะแนน หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบ สมมติฐานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์รายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเกรด 6 SDN 29 Ulak Karang Utara Padang ปีการศึกษา 2018-2019 มีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.021 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น พบว่ามีผู้สนใจศึกษาวิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดีอย่างหลากหลาย ซึ่งการพัฒนารูปแบบวิธีสอนที่แตกต่างออกไป โดยเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันภายในชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี และเจตคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีมากขึ้น และการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ทำให้นักเรียนได้ฝึกคิด กล้าพูด และมีปฏิสัมพันธ์กันภายในชั้นเรียน นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครูได้ เพื่อช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและเจตคติที่ดีของนักเรียนในการเรียนวรรณคดีได้

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยก่อนทดลอง (Pre-Experimental Designs or Non Designs) ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (The One-Group Pretest-Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 144) ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

T₁ คือ การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest)

X คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

T₂ คือ การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest)

วิธีและขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

- 1.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2. ขั้นสร้างเครื่องมือ

- 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
- 2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3. ขั้นทดลอง

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

รายละเอียดของการดำเนินการทดลองมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1. ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พุทธศักราช 2557 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนวรรณคดีไทย

1.3 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

1.4 ศึกษาวรรณคดีจากหนังสือแบบเรียนวรรณคดีวิจักขณ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้น 70 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

3.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ขั้นสร้างเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการทดลอง ดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้การด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดจำนวน 4 แผน แผนละ 1-3 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ

1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า โดยการวัดระดับ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พุทธศักราช 2557 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

2.1.3 ศึกษาวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร เพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่นำมาเป็นสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

2.1.4 นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางด้านหลักการและแนวคิด มาเป็นแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

2.1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด จำนวน 4 แผน แผนละ 1-3 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติผู้แต่งแสดงวิถี จำนวน 1 คาบเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 อ่านคำกลอนสะท้อนเรื่องราว จำนวน 3 คาบเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 คุณค่าวรรณกรรมสร้างสรรค์ความรู้ จำนวน 3 คาบเรียน และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 สรุปความรู้ วิเคราะห์หัวข้อคิด จำนวน 2 คาบเรียน โดยในทุกแผนแบ่งกลุ่มการจัดการเรียนรู้ตามเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยแบ่งเป็นขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ ขั้นที่ 3 แบ่งปันสู่ชั้นเรียน รวมทั้งสิ้น 9 คาบเรียน โดยไม่รวมทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สารสำคัญ 4) สารการเรียนรู้ 5) ชิ้นงาน/ภาระงาน 6) การวัดและประเมินผล 7) กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด 8) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 9) บันทึกหลังสอน

การสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด แบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นคิดค้นประเด็น ขั้นร่วมเล่นเรียนรู้ ขั้นแบ่งปันสู่ชั้นเรียน โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think) ครูตั้งประเด็นคำถามและให้นักเรียนทุกคนศึกษาคำตอบด้วยตัวเองอย่างอิสระ

ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair) ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน แบบคณะกรรมการตามระดับผลการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้คือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษาและร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่มแล้วนำมาแต่งเป็นเพลง

ขั้นที่ 3 สรุปสู่บทเพลง (Share) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลงจากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มเป็นรายบุคคล

รายละเอียดเนื้อหาสาระของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด จำนวน 4 แผน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นตอนการสอนตามเทคนิคเพื่อนคู่คิด
	ทดสอบก่อนการจัด การเรียนรู้	-
1	ประวัติผู้แต่ง แสดงวิถี	<u>ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think)</u> ครูให้นักเรียนเล่นเกมเปิดแผ่นป้ายจากสื่อ PowerPoint จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนทุกคนค้นหาคำตอบด้วยตนเองลงสมุด

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นตอนการสอนตามเทคนิคเพื่อนคู่คิด
1	ประวัติผู้แต่ง แสดงวิถี (ต่อ)	<p><u>ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair)</u> ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่ม แล้วนำมาแต่งเป็นเพลงจำนวน 1 เพลง ความยาวไม่เกิน 3 นาที</p> <p><u>ขั้นที่ 3 สรุปลงบทเพลง (Share)</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลง จากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น ครูแก้ไขและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มลงสมุดเป็นรายบุคคล</p>
2	อ่านคำกลอน สะท้อน เรื่องราว	<p style="text-align: center;">คาบเรียนที่ 1</p> <p><u>ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think)</u> ครูให้นักเรียนดูสื่อวีดิทัศน์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน หนินางผีเสื้อสมุทร จากเว็บไซต์ YouTube แล้วตอบคำถามลงในใบงานที่ 1 อ่านคำกลอนสะท้อนเรื่องราว</p> <p style="text-align: center;">คาบเรียนที่ 2</p> <p><u>ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair)</u> ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน (ใช้กลุ่มเดิม) จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่ม แล้วนำมาแต่งเป็นเพลงจำนวน 1 เพลง ความยาวไม่เกิน 3 นาที</p> <p style="text-align: center;">คาบเรียนที่ 3</p> <p><u>ขั้นที่ 3 สรุปลงบทเพลง (Share)</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลง จากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น ครูแก้ไขและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มลงสมุดเป็นรายบุคคล</p>

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นตอนการสอนตามเทคนิคเพื่อนคู่คิด
3	คุณค่า วรรณกรรม สร้างสรรค์ ความรู้	<p style="text-align: center;">คาบเรียนที่ 1</p> <p>วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์</p> <p><u>ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think)</u> ครูตั้งคำถามให้นักเรียนแต่ละคนหาคำตอบด้วยตัวเองลงใบงานที่ 2 คุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร</p> <p style="text-align: center;">คาบเรียนที่ 2</p> <p><u>ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair)</u> ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน (ใช้กลุ่มเดิม) จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่ม แล้วนำมาแต่งเป็นเพลงจำนวน 1 เพลง ความยาวไม่เกิน 3 นาที</p> <p><u>ขั้นที่ 3 สรุปลงเพลง (Share)</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลง จากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น ครูแก้ไขและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มลงสมุดเป็นรายบุคคล</p> <p style="text-align: center;">คาบเรียนที่ 3</p> <p>วิเคราะห์คุณค่าด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม</p> <p><u>ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think)</u> ครูตั้งคำถามให้นักเรียนแต่ละคนหาคำตอบด้วยตัวเอง ลงใบงานที่ 3 คุณค่าด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร</p> <p><u>ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair)</u> ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน (ใช้กลุ่มเดิม) จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่ม แล้วนำมาแต่งเป็นเพลงจำนวน 1 เพลง ความยาวไม่เกิน 3 นาที</p>

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นตอนการสอนตามเทคนิคเพื่อนคู่คิด
3	คุณค่า วรรณกรรม สร้างสรรค์ ความรู้ (ต่อ)	<u>ขั้นที่ 3 สรุปลงเพลง (Share)</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลง จากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น ครูแก้ไขและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มลงสมุดเป็นรายบุคคล
4	สรุปความรู้ วิเคราะห์ดู ข้อคิด	คาบเรียนที่ 1 วิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา <u>ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think)</u> ครูตั้งคำถามให้นักเรียนแต่ละคนหาคำตอบด้วยตัวเองในลงในใบงานที่ 4 สรุปความรู้วิเคราะห์ดูข้อคิด โดยศึกษาและทบทวนจากเนื้อหารวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร คาบเรียนที่ 2 <u>ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair)</u> ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน (ใช้กลุ่มเดิม) จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลิตกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่ม แล้วนำมาแต่งเป็นเพลงจำนวน 1 เพลง ความยาวไม่เกิน 3 นาที <u>ขั้นที่ 3 สรุปลงเพลง (Share)</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลง จากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น ครูแก้ไขและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มลงสมุดเป็นรายบุคคล
	ทดสอบ หลังการ จัดการ เรียนรู้	-

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ด้านละ 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างจุดประสงค์เนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์การประเมิน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมและการวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกัน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมและการวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกัน

-1 หมายถึง แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมและการวัดประเมินผลไม่มีความสอดคล้องกัน

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณค่าตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำผลการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence : IOC) โดยค่า IOC ที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่เหมาะสมกับงานวิจัย ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในชั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น ครูควรมีบทบาทมากกว่าการตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนหาคำตอบอย่างอิสระด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว อาจเพิ่มเติมกิจกรรมหรือวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนให้หลากหลาย เช่น การแข่งขันเกม การดูวีดิทัศน์ หรือกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน รวมทั้งสิ้น 30 คะแนน ใช้ในการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) โดยแบบทดสอบจะเป็นชุดเดียวกัน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก แบบทดสอบแบบปรนัยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พุทธศักราช 2557 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2.2 ศึกษาเทคนิคเพื่อนคู่คิด หลักการ และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือ ตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.3 จัดทำตารางวิเคราะห์แบบทดสอบ ตามแนวคิดของบลูม ดังนี้

ตารางที่ 6 วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยตามแนวคิดของ Bloom

จุดประสงค์การเรียนรู้/ จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	หน่วยที่/ เนื้อหาเรื่อง ที่ออกแบบ ทดสอบ	ระดับพฤติกรรมการวัด						รวม
		ความรู้ความจำ (Knowledge)	ความเข้าใจ (Comprehension)	การนำไปใช้ (Application)	การวิเคราะห์ (Analysis)	การสังเคราะห์ (Synthesis)	ประเมินค่า (Evaluation)	
นักเรียนสามารถ บอกประวัติผู้ แต่งวรรณคดีได้	หน่วยที่ 3 เรื่องประวัติ ผู้แต่งแสดงวิถี	3	3					6
นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ โครงเรื่อง, ตัวละคร ฉาก, แก่นของเรื่อง จากวรรณคดีได้	หน่วยที่ 3 เรื่อง อ่าน คำ กลอนสะท้อน เรื่องราว		4		2		1	7
นักเรียนสามารถ วิเคราะห์คุณค่า ด้านวรรณศิลป์ และด้านสังคม ประเพณี และ วัฒนธรรมจาก วรรณคดีได้	หน่วยที่ 3 เรื่อง คุณค่า วรรณกรรม สร้างสรรค์ ความรู้				12			12
นักเรียนสามารถ สรุปความรู้และ ข้อคิดจากการ อ่านได้	หน่วยที่ 3 เรื่อง สรุป ความรู้ พิเคราะห์ดู ข้อคิด				4		1	5
รวม		3	7	-	18	-	2	30

2.2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ

2.2.5 เสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยนพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหา

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยที่ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คือผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านวัดและประเมินผล ด้านละ 1 คน เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177) ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยค่า IOC ที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวรรณคดีไทยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับงานวิจัย ซึ่งแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยนี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 (รายละเอียด ในภาคผนวก ข)

2.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย จำนวน 45 ข้อที่ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะว่าให้ตรวจสอบความถูกต้อง ของบทประพันธ์ในข้อคำถามและตัวเลือกอีกครั้ง และตรวจสอบระดับพฤติกรรมการวัดบางข้อว่า สอดคล้องกับที่กำหนดหรือไม่

2.2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 17 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และเคยเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

2.2.9 นำผลการทดสอบของแบบทดสอบปรนัยมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ โดยการหา ค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้เกณฑ์ ความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 และเกณฑ์อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2551: 180-188) แล้วเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.59 - 0.76 และ แบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 - 0.41 (รายละเอียดในภาคผนวก ข) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ คัดเลือกแบบทดสอบให้คงเหลือทั้งสิ้น 30 ข้อ

2.2.10 นำแบบทดสอบไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน KR-20 (Kuder and Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.2.11 นำแบบทดสอบปรนัยที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest)

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

2.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในด้านหลักการและแนวคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

2.3.3 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยการวัดระดับ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 179) ดังนี้

ระดับคะแนน 5 เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 เห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 เห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่วัดได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.3.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และการใช้ภาษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คือผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านวัดและประเมินผล ด้านละ 1 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

(Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177) ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยค่า IOC ที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามความคิดเห็น
คล้อยกับวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับงานวิจัย ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นนี้ได้ค่าความสอดคล้อง
(IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ข) เป็นค่าที่เหมาะสมและยอมรับได้

2.3.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว
ไปเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดย มีวิธีการดังนี้

1. ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
2. จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่สร้างขึ้น จำนวน 4 แผน แผนที่ 1 จำนวน 1 คาบ แผนที่ 2 จำนวน 3 คาบ แผนที่ 3 จำนวน 3 คาบ และแผนที่ 4 จำนวน 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวมเวลาสอนทั้งหมด 9 คาบ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง
3. ทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนการจัดการเรียนรู้ แต่สลับข้อคำถามและสลับตัวเลือก
4. นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง
5. ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมุติฐานและเพื่อสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
การวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ตรวจสอบและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการดังนี้ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

1.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน KR-20 (Kuder and Richardson)

1.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย ด้วยการให้เทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมาวิเคราะห์ ดังนี้

2.1.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.1.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

2.2 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อรรถคดี โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมาวิเคราะห์ ดังนี้

2.2.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในสวนของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเพื่อตอบวัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัยผู้วิจัยจึงเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของกลุ่มตัวอย่าง ดังที่แสดงผลตารางที่ 7 ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่า t	ค่า p
ก่อนเรียน	27	30	16.52	3.41	-7.82	.000
หลังเรียน	27	30	21.41	1.93		

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน (\bar{X} = 16.52, S.D. = 3.41) และหลังเรียน (\bar{X} = 21.41, S.D. = 1.93) แตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดมาสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 27 คน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วยการใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ข้อ	รายการการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหารรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรมากขึ้น	3.93	0.91	เห็นด้วยมาก	4
2	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับ ไม่สับสน	4.22	0.90	เห็นด้วยมาก	1
3	การจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการทำงานกลุ่ม	4.11	0.76	เห็นด้วยมาก	5
4	นักเรียนได้รู้จักแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมที่หลากหลาย	3.93	0.98	เห็นด้วยมาก	3
5	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้	3.78	0.85	เห็นด้วยมาก	6
6	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	4.22	0.76	เห็นด้วยมาก	2
	ค่าเฉลี่ยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.03	0.86	เห็นด้วยมาก	(2)

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย
การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด (ต่อ)

ข้อ	รายการการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับที่
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					
7	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	4.30	0.87	เห็นด้วยมาก	1
8	นักเรียนสนุกในการปฏิบัติกิจกรรม	3.67	1.14	เห็นด้วยมาก	5
9	ครูอธิบายกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน	4.04	0.86	เห็นด้วยมาก	2
10	ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่าง ทั่วถึง	4.00	0.92	เห็นด้วยมาก	4
11	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีใน การทำงานกลุ่ม	4.04	0.94	เห็นด้วยมาก	3
ค่าเฉลี่ยด้านบรรยากาศการเรียนรู้		4.01	0.95	เห็นด้วยมาก	(3)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้					
12	นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ เรียนวรรณคดีมากขึ้น	4.19	0.73	เห็นด้วยมาก	2
13	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.22	0.90	เห็นด้วยมาก	1
14	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.11	0.85	เห็นด้วยมาก	3
15	นักเรียนสามารถนำทักษะการคิดวิเคราะห์ อย่างสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	3.97	0.94	เห็นด้วยมาก	4
ค่าเฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้		4.12	0.86	เห็นด้วยมาก	(1)
ค่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวม		4.05	0.89	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.89) และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากโดย เรียงตามลำดับสูงสุดลงมา ดังนี้

1. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.86) เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.90) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 2) นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียน วรรณคดีมากขึ้น ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.73) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 3) นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.85) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.86) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับ ไม่สับสน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.90) อยู่ใน ระดับเห็นด้วยมาก 2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น ในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.76) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 3) นักเรียนได้รู้จักแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.98) อยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก

3. ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.95) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.87) อยู่ในระดับเห็นด้วย มาก 2) ครูอธิบายกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.86) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 3) การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่ม ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.94) อยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการทดลองมีดังนี้คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดจำนวน 4 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.59 - 0.76 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.24 - 0.41 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดจำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00

งานวิจัยนี้เป็นแบบการวิจัยก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs or Non Designs) กลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (The One - Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) และวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงกว่าก่อนการจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการสอนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด แบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think) ครูตั้งประเด็นคำถามและให้นักเรียนทุกคนศึกษาหาคำตอบด้วยตัวเองอย่างอิสระ ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair) ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน แบบละความสามารถตามระดับผลการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้คือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่มแล้วนำมาแต่งเป็นเพลง ขั้นที่ 3 สรุปสู่บทเพลง (Share) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลงจากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มเป็นรายบุคคล การจัดกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับ Lyman (1987: 4) ผู้พัฒนาเทคนิคนี้ได้กล่าวไว้ว่า “การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) เป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียน” ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับการนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการคิดและการสื่อสาร สอดคล้องกับ Fauziyati and Istianah (2013:46) ได้กล่าวเกี่ยวกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการฝึกให้นักเรียนได้คิดอย่างลึกซึ้งและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอความคิดของตนเองสู่ชั้นเรียน ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยสร้างความมั่นใจและการมีส่วนร่วมให้แก่ นักเรียน จากผลการวิจัยได้กล่าวไว้ว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มทักษะคิดและการตั้งคำถามของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น

ด้วย และหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลจะพบว่าเทคนิคเพื่อนคู่คิดมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้แบบช่วยเหลือและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาได้ มีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น และกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้เทคนิคเพื่อนคู่คิดยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในขณะที่ทำกิจกรรมการ และนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดยังมีผลการเรียนที่สูงขึ้น ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของจรยา ศิรินิล (2559: 58) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิด ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิด เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าและสมุดรายวันทั่วไปวิชาการบัญชีเบื้องต้นมีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 85.20 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจับคู่ตามระดับความสามารถต่างกันแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะนุช เจียมจันทร์ (2560: 132) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องคำราชาศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบด้วยเนื้อหา 3 บท ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของราชาศัพท์ วิธีใช้ราชาศัพท์ และหมวดของคำราชาศัพท์ และมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) กระบวนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ 88.44/85.56 สูงกว่าเกณฑ์กำหนด 80/80 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าสูงมากกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการสอนแบบเพื่อนคู่คิด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงตามลำดับสูงสุดลงมา ดังนี้ 1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาจากโจทย์หรือข้อคำถามที่ได้รับ นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้ช่วยส่งเสริมและเสนอแนะตามทักษะที่แต่ละคนถนัด ซึ่งแม้ว่าจะมีการจัดกลุ่มโดยความสามารถตามคะแนนการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ แต่เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วม

กิจกรรมกลุ่มแล้ว จะสังเกตได้ว่านักเรียนแต่ละคนมีทักษะและความถนัดที่แตกต่างกันหลายด้าน ทำให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีผลให้การทำงานร่วมกันประสบผลสำเร็จ

นอกจากนี้นักเรียนยังได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ส่งผลให้นักเรียนสามารถฝึกคิดวิเคราะห์การตอบคำถามในประเด็นต่าง ๆ อีกทั้งยังได้ร่วมฝึกฝนและแบ่งปันความรู้และทักษะกับเพื่อนในห้องเรียนซึ่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับนักเรียนได้ โดยการจัดกลุ่มด้วยวิธีการดังกล่าวทำให้นักเรียนได้ร่วมกลุ่มกับเพื่อนที่ไม่สนิทกัน เนื่องจากการออกแบบกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนได้ใช้กลุ่มเติมตลอดการดำเนินกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมากขึ้นจนกลายเป็นสนิทและสามารถแบ่งหน้าที่ตามความถนัดและร่วมกันเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา ศิรินิล (2559: 79) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิด ซึ่งได้กล่าวถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิดไว้ว่านักเรียนมีความคิดเห็นและพึงพอใจในการเรียนด้วยแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิดวิชาการบัญชีเบื้องต้น ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เนื่องจากนักเรียนไม่เครียด ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือกัน มีความสุขในการเรียน ดังนั้นแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิดวิชาการบัญชีเบื้องต้น จึงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนักเรียนได้ศึกษาตามความสนใจและความสามารถของนักเรียนแต่ละคนได้ นอกจากนี้พิสมร ชูเอน (2561: 95) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ซึ่งได้กล่าวถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิดวางแผนการพูด มีการทำงานร่วมกับเพื่อน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ได้ช่วยแก้ปัญหาการพูดของกันและกัน ได้ปฏิบัติจริง ได้สร้างสรรค์และออกแบบการพูดด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์ในการพูด อีกทั้งยังได้ร่วมฝึกฝนและแบ่งปันความรู้และทักษะกับเพื่อนในห้องเรียนที่มีความคุ้นเคยกัน และแนวทางการเรียนรู้ที่เป็นระบบมีขั้นตอนเป็นการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันโดยให้นักเรียนที่เก่งกว่าได้ มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนที่อ่อนกว่าภายในกลุ่มเดียวกันจากความคุ้นเคย ความสนิทสนม ความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน และความสามารถที่แตกต่างกันระหว่างบุคคลส่งผลให้การถ่ายทอดและการสื่อสารระหว่างเพื่อนด้วยกันมีความเข้าใจและเข้าถึงกันอย่างง่ายขึ้น หากมีประเด็นที่ยังไม่เข้าใจหรือสงสัยเนื้อหาใดหรือขั้นตอนใด นักเรียนสามารถซักถาม แลกเปลี่ยนและร่วมกันหาคำตอบได้อย่างทันท่วงทีโดยไม่ต้องรอคำตอบจากครู ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและนักเรียนมีความสุขในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะทั้ง 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนสรุปเนื้อหาเป็นบทเพลงเพื่อนำเสนอสู่กลุ่มใหญ่ในชั้นเรียน เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และทักษะหลายด้าน เช่น ทักษะการแต่งคำประพันธ์ ทักษะการฟัง ทักษะการคิด ทักษะการเขียน ทักษะการสรุปใจความ และทักษะการทำงานร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งนักเรียนบางกลุ่มไม่สามารถแต่งเพลงให้จบได้ในบางคาบเรียน เนื่องจากมีหลายความคิดเห็นจากเพื่อนหลายคน จึงไม่สามารถสรุปจบได้ทันตามเวลาในคาบเรียน และบางกลุ่มได้นำเครื่องดนตรีที่ถนัดมาใช้เพื่อแต่งทำนองใหม่ ซึ่งกิจกรรมอาจต้องใช้เวลาในห้องเรียนหรือเวลาว่างในการปฏิบัติกิจกรรมให้สำเร็จ เพื่อเตรียมนำเสนอในชั้นเรียนร่วมกันต่อไป ครูควรกำชับเรื่องการจัดสรรเวลาหรือบอกเวลาให้นักเรียนเป็นระยะ เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จลุล่วงภายในเวลาที่กำหนด แต่เมื่อนักเรียนได้นำเสนอ บทเพลงที่ร่วมกันแต่งหน้าชั้นเรียน ช่วยสร้างบรรยากาศความสนุกสนานในชั้นเรียนและสร้างความภาคภูมิใจให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2. ในการแบ่งกลุ่มในขั้นตอนที่ 2 ของเทคนิคเพื่อนคู่คิด แม้ว่าจะแบ่งนักเรียนตามคะแนนทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน ก็ไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีทักษะและความถนัดที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะไม่ถนัดในบางทักษะหรือบางกิจกรรม แต่ก็สามารถปฏิบัติกิจกรรมในขั้นตอนที่ถนัดได้เป็นอย่างดี อาทิ นักเรียนที่ได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มเก่งมีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์แต่ไม่ถนัดการร้องเพลง แต่ก็มีนักเรียนคนอื่นในกลุ่มสามารถช่วยให้กิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นแนวทางที่เน้นฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการคิดที่เป็นระบบ มีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติมหรือทำวิจัยในประเด็นอื่น ดังนี้

1. ควรมีการนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ร่วมกับเทคนิค รูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างหลากหลายมากขึ้น เช่น การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับรูปแบบการเรียนห้องเรียนกลับด้านเน้นให้ศึกษาด้วยตนเองก่อนมาทำกิจกรรมในห้องเรียน

2. ควรมีการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดกับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป เพื่อฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. ควรมีการนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสาระอื่น ๆ ที่เน้นฝึกทักษะการคิด การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหา เช่น สาระการอ่าน สาระการเขียน หลักการใช้ภาษา เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- Benjamin S. Bloom. (1976). **Human Characteristics and School Learning**. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Byerley, R .Aaron. (2002). Using Multimedia and Active Learning Techniques to "Energize" An Introductory Engineering Thermodynamics Class. *Frontiers in Education Conference*.
- Diyah Fauziyati and Wiwiek Istianah. (2013). **The Effect of Using Think-Pair-Share Technique on the Eight Grade students' reading comprehension achievement at SMPN 3 Bangsalsari Jember**. Accessed October 12,2019. Available from <https://jurnal.unej.ac.id/index.php/pancaran/article/view/680>.
- Dona.Risnawati, Yusrizal and Arlina. Yuza. (2019). **The Effect of Think Pair Share Cooperative Learning Model on Social Learning Outcomes of Grade VI Students of SDN 29 Ulak Karang Utara Padang**. Accessed November 19, 2019. Available from <http://www.ejurnal.bunghatta.ac.id/index>.
- Eison, Jim. (2008). **Perspective on Using Think-Pair-Share**. Accessed December 11, 2019. Available from <http://www.titgroup.org/Infolit/BPCategoriesBHWS/Activities.htm>.
- Hetika, Ida Farida and Yeni Priatna Sari (2018). **Think Pair Share (TPS) as Method to Improve Student's Learning Motivation and Learning Achievement**. Accessed November 20, 2019. Available From https://www.researchgate.net/publication/324696132_Think_Pair_Share_TPS_as_Method_to_Improve_Student's_Learning_Motivation_and_Learning_Achievement.
- Levin, Roger. (2008). **Inside Jenifer's 1st Grade Classroom :Think-Pair-Share**. Accessed October 12, 2019. Available from <http://clte.asu.edu/active/usingtps.pdf>.
- Lyman, F. (1987). **Think-Pair-Share: An Ending Teaching Technique**. United States of America: MAA-CIE Cooperative News.

Simon, C. A. (2016). **Strategy guide: Using the think-pair-share technique**. Retrieved November 20, 2019. Available from <http://www.readwritethink.org/professional-development/strategy-guides/using-think-pair-share-30626.html>.

กรมวิชาการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.

_____. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ :กรมวิชาการ.

กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ. (2518). **ข้อคิดเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี**.

กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา(จัดพิมพ์ถวายเนื่องในโอกาสพระชนมายุ 84 พรรษา).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักวิชาการและมาตรฐาน.

กุสุมา รักษมณี. (2547). **วรรณสารวิจัย**. กรุงเทพฯ: แม่คำผาง.

_____. (2556a). **การวิเคราะห์วรรณคดีไทยตามทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

กุสุมา รักษมณี. (2556b). **การวิจัยวรรณคดี**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.พิมพ์ครั้งที่ 2.

กุลลาบ มัลลิกะมาส. (2550). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. (2555). **ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เกวลิน หูทิพย์. (2562). **ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**. สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม.

ขวัญชนก นัยจรรย์. (2551). “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.”

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จงชัย เจนหัตถการกิจ. (2560). **เสริมปรีชาญาณวิชาภาษาไทย ม.3**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.

จรรยา คีรีนิล. (2559). “การพัฒนาแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคจับคู่ร่วมคิดเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าและสมุดรายวันทั่วไปวิชาการบัญชีเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2557). “การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ร้อยสัจ 4 เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชัตสุณี สีนธูลิงห์. (2550). **วรรณคดีที่ศนา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชูลีรัตน์ ประกิจ. (2558). “การพัฒนาบทเรียนบนเว็บตามกระบวนการสอนแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ วิชาการสร้างงานแอนิเมชันชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ฐะปะนีย์ นาคทรพร. (2545). **การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมธีทีปส์.

ณัฐชยา วิริยะสร้างตน. (2556). “การสอนวรรณคดีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ดนยา วงศ์ระชัย. (2542). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. พิษณุโลก : โปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

ทีศนา แคมมณี. (2560). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นเรศ ทองอินทร์. (2560). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ

- RCA.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บันลือ พุกษะวัน. (2557). **แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หม่อมหลวง. (2539). **แนะแนวทางการศึกษาวิชาวรรณคดี**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- _____. (2539). **วรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- _____. (2556). **วิเคราะห์วรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปนัดดา ใจสุทธิ. (2558). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภาศรี สีอำไพ. (2550). **วัฒนธรรมทางภาษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปริญญา ปันสุวรรณ. (2558). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยะนุช เจียมจันทร์. (2560). “การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนคู่คิดโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พระวรเวทย์พิสิฐ. (2534). **วรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงเล็ก อุดระ. (2539). **วิธีสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสมร ชูอม. (2561). “การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2551). “เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ Mentor Coached Think-Pair-Share เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนรู้ออนไลน์.” **วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ** ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน): 99-105.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.

รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2549). **ความรู้ทั่วไปทางภาษาและวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (2561). **หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงพุทธศักราช 2557 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**(อัดสำเนา).

วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2541). **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ธรรมชาติ.

วิภา กงกะนันท์. (2556). **วรรณคดีศึกษา (ว่าด้วยหลักการอ่าน)**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.

วิภาวดี วงศ์เลิศ. (2544). “เทคนิคการเรียนรู้แบบคู่คิดอภิปราย.” **ปริญญาานิพนธ์การมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**.

ศรีวิไล ดอกจันทร์. (2529). **การสอนวรรณกรรมวรรณคดีไทย**. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาพร พฤษภูมิกุล. (2555). “คุณภาพผู้เรียน...เกิดจากกระบวนการเรียนรู้(QUALITY OF STUDENTS DERIVED FROM ACTIVE LEARNING PROCESS).” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (เมษายน-กันยายน): 1**.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2536). **วิธีการสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูพระนคร.

_____. (2536). **วิธีสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

สมบัติ การจนารักพงศ์. (2547). **เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย : การเรียนแบบ ร่วมมือ**. กรุงเทพฯ : อักษร.

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2544). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2545). **วรรณคดีเกี่ยวกับชนบ ประเพณี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

สาริศา ชุ่มมงคล. (2552). “ผลการใช้รูปแบบการสอนแบบโพร์แมทโดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกใน

- การสอนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานวิชาการ. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). **ค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบ O – NET ม. 3 จำแนกรายมาตรฐานการเรียนรู้ระดับประเทศปี 2560-2561**. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. (2546). **วิธีสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดาพร ไชยะ. (2552). **การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สุธิวศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2543). **วรรณคดีวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- สุนี กล้าหาญ. (2557). “ผลการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้เทคนิคแผนภาพ ความคิดกับเทคนิคซีไอเอเอซี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุบรรณ ตั้งศรีเสรี. (2556). “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบค้นพบจากการชี้แนะร่วมกับเทคนิค THINK-PAIR-SHARE ที่มีต่อความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพีรา ดาวเรือง. (2555). “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานและเทคนิคเพื่อนคู่คิดบนวิกิเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี ชุบุญ. (2560). “ผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสนรัก บัวทอง. (2559). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมและเพลงพื้นบ้าน.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- หทัยวรรณ ไชยะกุล. (2544). **วรรณกรรมศึกษา**. เชียงใหม่ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- องอาจ โอโลม. (2544). **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปปี้ล กรุ๊ป จำกัด.
- อนุমানราชชน พระยา. (2546). **การศึกษาวรรณคดีไทยในแง่วรรณศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ศยาม.
- อรพรรณ พรสีมา. (2540). การเรียนแบบร่วมมือร่วมใจ “โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โอ.เพส พรินติ้งเฮ้าส์.
- อัจฉิมา เกิดผล. (2536). **กิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในโรงเรียนมัธยม “จะสอนภาษาไทยให้สนุกได้อย่างไร”**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี สันทรวี. (2552). **สไตล์การเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อิงอร สุพันธ์ุณี. (2554). **วรรณกรรมวิจารณ์ : ร้อยกรองปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: บริษัทธนาเพรส จำกัด.
- เอกชน มั่นปาน. (2559). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อมัลติมีเดียของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วรรณคดี เรื่อง สังข์ทอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูกุล อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
สาขาวิชาการประถมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
2. อาจารย์สุทธินันท์ ศรีสมศักดิ์ อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครปฐม
ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาภาษาไทย
3. อาจารย์กฤษณะ ลำทะแย อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอน

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรด้วย
การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
จุดประสงค์การเรียนรู้						
1. จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่วัดและประเมินผลได้ชัดเจน	+1	+1	0	2.00	0.67	มีความสอดคล้อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้นำไปสู่การปฏิบัติได้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
สาระสำคัญ						
5. สาระสำคัญถูกต้องได้ใจความ	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
6. สาระสำคัญแสดงความคิดหลักได้ชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
7. สาระสำคัญสอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
สาระการเรียนรู้						
8. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
9. สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
ชิ้นงาน/ภาระงาน						
10. ภาระงาน/ชิ้นงาน สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
11. ภาระงาน/ชิ้นงาน มีความเหมาะสมและส่งเสริม การอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรด้วย
การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ

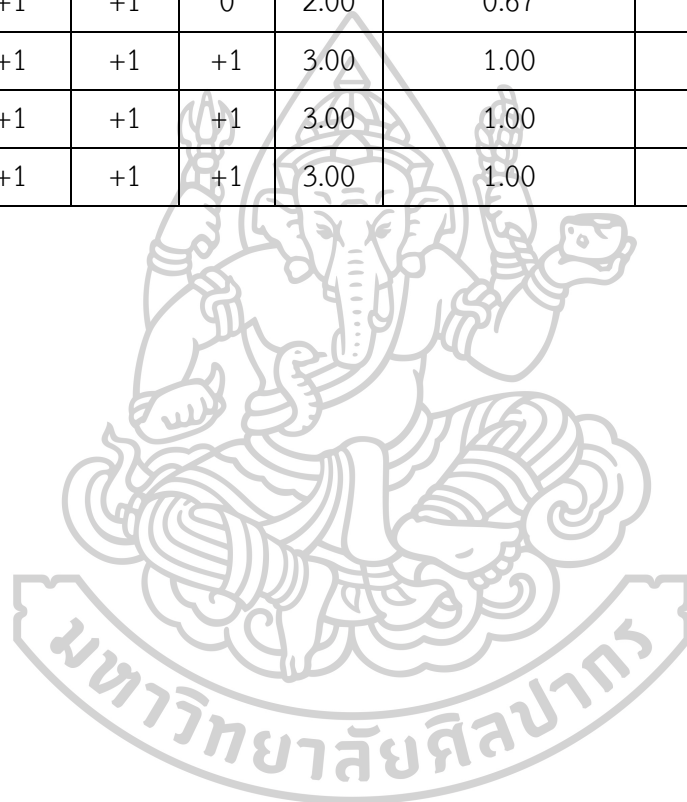
ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนน ความเห็น ของ ผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
12. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	2.00	0.67	มีความสอดคล้อง
13. เกณฑ์การประเมินผลชัดเจน สอดคล้อง กับสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	2.00	0.67	มีความสอดคล้อง
กิจกรรมการเรียนรู้						
14. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
15. กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย มีลำดับ ขั้นตอนเหมาะสม และเน้นให้นักเรียนลงมือ ปฏิบัติด้วยกระบวนการกลุ่ม	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
16. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์และการทำงานร่วมกันของ นักเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
17. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
สื่อ/แหล่งการเรียนรู้						
18. สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
19. สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
20. นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ/แหล่ง เรียนรู้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี
หนีนางผีเสื้อสมุทร ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนนความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
2	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
3	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
4	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
5	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
6	+1	+1	0	2.00	0.67	มีความสอดคล้อง
7	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
8	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
9	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
10	0	+1	+1	2.00	0.67	มีความสอดคล้อง
11	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
12	0	+1	+1	2.00	0.67	มีความสอดคล้อง
13	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
14	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
15	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
16	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
17	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
18	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
19	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
20	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
21	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
22	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
23	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
24	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
25	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี
หนีนางผีเสื้อสมุทร ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนนความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
26	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
27	+1	+1	0	2.00	0.67	มีความสอดคล้อง
28	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
29	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
30	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรคูเดอร์และริชาร์ดสัน KR-20 (Kuder and Richardson)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปความหมาย
1	0.76	0.24	ใช้ได้
2	0.71	0.29	ใช้ได้
3	0.71	0.29	ใช้ได้
4	0.71	0.29	ใช้ได้
5	0.76	0.24	ใช้ได้
6	0.76	0.24	ใช้ได้
7	0.71	0.29	ใช้ได้
8	0.76	0.24	ใช้ได้
9	0.76	0.24	ใช้ได้
10	0.76	0.24	ใช้ได้
11	0.76	0.24	ใช้ได้
12	0.76	0.24	ใช้ได้
13	0.76	0.24	ใช้ได้
14	0.76	0.24	ใช้ได้
15	0.76	0.24	ใช้ได้
16	0.71	0.29	ใช้ได้
17	0.65	0.35	ใช้ได้
18	0.71	0.29	ใช้ได้
19	0.71	0.29	ใช้ได้
20	0.71	0.29	ใช้ได้
21	0.71	0.29	ใช้ได้
22	0.76	0.24	ใช้ได้
23	0.76	0.24	ใช้ได้
24	0.65	0.35	ใช้ได้
25	0.65	0.35	ใช้ได้
26	0.59	0.41	ใช้ได้
27	0.65	0.35	ใช้ได้
28	0.65	0.35	ใช้ได้

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรคูเดอร์และริชาร์ดสัน KR-20 (Kuder and Richardson) (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปความหมาย
29	0.59	0.41	ใช้ได้
30	0.65	0.35	ใช้ได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน KR-20 (Kuder and Richardson) ได้เท่ากับ 0.85

ตารางที่ 12 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี
 หนีนางผีเสื้อสมุทรด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	19	21
2	10	20
3	13	22
4	23	24
5	20	21
6	20	22
7	15	21
8	12	22
9	16	18
10	24	25
11	17	23
12	14	23
13	19	22
14	13	19
15	16	20
16	15	19
17	17	21
18	18	20
19	13	23
20	19	21
21	20	21
22	16	22
23	17	24
24	19	23
25	14	24
26	15	17
27	12	20
เต็ม	30	30
รวม	$(\bar{X}) = 16.52$	$(\bar{X}) = 21.41$
	$(S.D.) = 3.41$	$(S.D.) = 1.93$

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
วรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคน ที่			ΣR	คะแนน ความเห็น ของ ผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจ เนื้อหาวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระ อภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรมากขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับ ไม่สับสน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการ ทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
4. นักเรียนได้รู้จักแหล่งศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนตั้ง คำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
6. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในทุก ขั้นตอนของการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้						
7. ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
8. นักเรียนสนุกในการปฏิบัติกิจกรรม	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
9. ครูอธิบายกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
10. ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
11. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ ที่ดีในการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้						
12. นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนวรรณคดีมากขึ้น	0	+1	+1	2.00	0.67	มีความสอดคล้อง
13. นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
14. นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
15. นักเรียนสามารถนำทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติผู้แต่งแสดงวิถี หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระอภัย

รหัสวิชา ท23101 ชื่อรายวิชา ภาษาไทย 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2

จำนวน 1 คาบเรียน เวลา 50

นาที

มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดี และ

วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ม.3/2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

จุดประสงค์หลังจัดการเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าประวัติของสุนทรภู่ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเชื่อมโยงวิถีชีวิตของผู้แต่งกับเนื้อหาของวรรณคดีได้
3. นักเรียนบอกคุณค่าที่ได้รับจากการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติของสุนทรภู่ได้

สาระสำคัญ

การศึกษาประวัติผู้แต่งวรรณคดีทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงบริบทสังคม และประสบการณ์ตามยุคสมัยของผู้แต่งวรรณคดีมากขึ้น เนื่องจากผู้แต่งวรรณคดีมักจะแต่งวรรณคดีและวรรณกรรมจากประสบการณ์ที่ไดพบ เช่น วิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ ซึ่งสะท้อนผ่านเนื้อหาในวรรณคดี การที่นักเรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติผู้แต่งจะทำให้เข้าใจความคิดของผู้แต่ง และเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้(K)

ประวัติของสุนทรภู่

ด้านทักษะ/กระบวนการ(P)

1. กระบวนการสังเกต
2. ทักษะการอ่าน
3. ทักษะการฟัง
4. ทักษะการพูด
5. ทักษะการคิดวิเคราะห์
6. ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์(A)

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. รักความเป็นไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
 - ทักษะการอ่าน
 - ทักษะการเขียน
 - ทักษะการฟัง การดู และการพูด
2. ความสามารถในการคิด
 - การจำแนก
 - การวิเคราะห์
 - การสังเคราะห์
 - การสรุปความรู้
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ชิ้นงาน/ภาระงาน

ชิ้นงานกลุ่มแต่งเพลงสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติสุนทรภู่

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล

- 1.1 ประเมินจากชิ้นงานกลุ่มการแต่งเพลงสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติสุนทรภู่
- 1.2 การสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือ

- 2.1 แบบประเมินชิ้นงานกลุ่มการแต่งเพลงสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติสุนทรภู่
- 2.2 แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

แบบประเมินชิ้นงานกลุ่มการแต่งเพลงสรูปเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติสุนทรภู่

ประเด็นการ พิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา	เนื้อหาถูกต้องครบถ้วนทุกประเด็น	เนื้อหาถูกต้องแต่ขาด 1 ประเด็น	เนื้อหาถูกต้องแต่ขาด 2 ประเด็น	เนื้อหาถูกต้องแต่ขาด 3 ประเด็น	เนื้อหาถูกต้องแต่ขาด 4 ประเด็นขึ้นไป
ด้านการนำเสนอ	-	-	นักเรียนทุกคนสามารถร่วมกันร้องเพลงที่ร่วมกันแต่งได้ มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการนำเสนอ	นักเรียน 1 คนไม่สามารถร่วมกันร้องเพลงที่ร่วมกันแต่งได้ มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการนำเสนอ	นักเรียนมากกว่า 2 คนขึ้นไปไม่สามารถร่วมกันร้องเพลงที่ร่วมกันแต่งได้ มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการนำเสนอ
ด้านความคิดสร้างสรรค์	-	-	-	เนื้อร้องและทำนองเพลงใหม่ไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน	เนื้อร้องใหม่แต่นำทำนองเพลงอื่นมาใช้ประกอบเนื้อร้อง

3. เกณฑ์การประเมิน

การประเมินชิ้นงานกลุ่มแต่งเพลงสรูปเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติสุนทรภู่

ช่วงคะแนน

ระดับคุณภาพ

10

ดีมาก

8-9

ดี

6-7

ปานกลาง

4-5

พอใช้

3

ปรับปรุง

นักเรียนต้องได้คะแนนอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง

1. ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางตามความเป็นจริง

2. ระดับคุณภาพได้แก่

3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป

2 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้น 2-3 ครั้ง

1 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้น 1 ครั้งหรือไม่ปฏิบัติเลย

ลำดับ	เลขประจำตัว	ความสนใจในการเรียนรู้			การแสดงความคิดเห็น			การให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม			การให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม			ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย			รวม	
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		15
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน

12-15

9-11

6-8

5

ระดับคุณภาพ

ดีมาก

ดี

พอใช้

ควรปรับปรุง

นักเรียนต้องได้คะแนนอยู่ในระดับดีขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

กิจกรรมการเรียนรู้ (เทคนิคเพื่อนคู่คิด)

ขั้นที่ 1 คิดค้นประเด็น (Think)

ครูให้นักเรียนเล่นเกมเปิดแผ่นป้ายจากสื่อ PowerPoint จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนทุกคนค้นหาคำตอบด้วยตนเองลงสมุดในประเด็นต่อไปนี้ (10 นาที)

- บุคคลในภาพคือใคร (สุนทรภู่)
- บุคคลในภาพมีความสำคัญอย่างไร (บุคคลที่มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมระดับโลก)
- บุคคลในภาพมีผลงานโดดเด่นด้านใดบ้าง (วรรณกรรมต่าง ๆ)
- นักเรียนรู้จักผลงานใดของบุคคลในภาพ (นิราศภูเขาทอง ผลงานการประพันธ์ ฯลฯ)
- นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดครูจึงให้ทำความรู้จักกับบุคคลในภาพ (เพราะเป็นบุคคลสำคัญของโลก/เพราะเป็นกวีสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น/เพราะประวัติของผู้แต่งสามารถเชื่อมโยงกับสภาพสังคมและบริบทสังคมในยุคสมัยนั้นได้)
- นักเรียนได้ประโยชน์อย่างไรบ้างเกี่ยวกับการศึกษาชีวประวัติของผู้แต่ง (แนวคิดเรื่องการปฏิบัติตน/แนวทางการใช้ความสามารถในทางสร้างสรรค์/ข้อคิดเรื่องความอดทน ฯลฯ)

ขั้นที่ 2 ร่วมเล่นเรียนรู้ (Pair)

ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน แบบคละความสามารถตามระดับผลการทดสอบก่อนเรียนคือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลการศึกษา และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุปของกลุ่มแล้วนำมาแต่งเป็นเพลงจำนวน 1 เพลง ความยาวไม่เกิน 3 นาที โดยศึกษาวิธีการแต่งเพลงจากใบความรู้ เรื่องศิลปะการใช้คำและการเรียบเรียงทำนองสู่บทเพลง (25 นาที)

ขั้นที่ 3 สรุปสู่บทเพลง (Share)

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มตัวเองหน้าชั้นเรียนเป็นบทเพลงจากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น ครูแก้ไขและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้จากการนำเสนอของทุกกลุ่มลงสมุดเป็นรายบุคคล (15 นาที)

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่ออินเทอร์เน็ต
2. หนังสือเรียนภาษาไทยวรรณคดีวิจักษ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร
3. สื่อ PowerPoint รูปภาพสุนทรภู่และประเด็นคำถาม
4. ใบความรู้ เรื่องศิลปะการใช้คำและการเรียบเรียงทำนองสู่บทเพลง

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้
ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางสาวนันท์ณภัค พรมมา)

ลงชื่อ ผู้ตรวจแผน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจารณ์ สงกรานต์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ประวัติสุนทรภู่

ประวัติผู้แต่ง พระสุนทรโวหาร (ภู่) หรือที่ทุกคนรู้จักกันในนามว่า สุนทรภู่ เป็นกวีคนสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เกิดในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2329 บิดาเป็นข้าราชการบริพารในกรมพระราชวังบวรสถานมงคลซึ่งภายหลังได้ลาออกจากราชการกลับไปอยู่บ้านเกิดที่บ้านกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มารดานั้นพื้นเดิมเป็นคนเมืองเพชรบุรีตามที่ปรากฏในนิราศเมืองเพชรแต่มารับราชการเป็นพระนมของพระองค์เจ้าจรงกล พระธิดาในกรมพระราชวังหลัง บิดาและมารดาของสุนทรภู่อย่าร้างกันตั้งแต่สุนทรภู่อยังเป็นเด็กเล็กอยู่ สุนทรภู่อาศัยอยู่กับมารดาและได้ศึกษาเล่าเรียน ณ วัดชีปะขาวหรือวัดศรีสุดารามริมคลองบางกอกน้อย ต่อมารดาได้พาเข้าไปถวายตัวเป็นข้าราชการบริพารในกรมพระราชวังหลัง

เมื่อสุนทรภู่เติบโตขึ้นเป็นหนุ่มได้แอบชอบพอกับนางจัน ด้วยความที่เป็นคนเจ้าคารมจึงได้ลักลอบเขียนเพลงยาวให้นางจันจนบิดาของนางจันทราบเข้าจึงสั่งคนให้จับตัวมาแล้วนำความขึ้นกราบบังคมทูลแก่กรมพระราชวังหลัง สุนทรภู่ถูกตัดสินให้จำคุก แต่ไม่นานนักก็ถูกปล่อยตัวเพราะกรมพระราชวังหลังทิวงคต เมื่อสุนทรภู่พ้นโทษจึงออกบวชแล้วลาสิกขามาสมรสกับนางจันและได้ถวายตัวเป็นมหาดเล็กในพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ แต่ด้วยนิสัยเจ้าชู้ของสุนทรภู่ประกอบกับชอบดื่มสุราจึงทำให้ทะเลาะกับนางจันอยู่เนือง ๆ จนพระองค์เจ้าปฐมวงศ์ทรงระอา สุนทรภู่เกิดความน้อยใจจึงเดินทางไปเมืองเพชรบุรีเพื่อไปอาศัยอยู่กับหม่อมบุญนาคซึ่งเป็นหม่อมในกรมพระราชวังหลัง

สุนทรภู่ได้กลับมารับราชการใหม่อีกครั้งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเนื่องด้วยโปรดการกวี สุนทรภู่ได้รับพระกรุณาให้ดำรงตำแหน่งขุนสุนทรโวหารในกรมราชบัณฑิตและยังอยู่ในตำแหน่งจางวางพระอาลักษณ์ควบคู่ไปด้วย ชีวิตของสุนทรภู่ในขณะนั้นมีความสุขมากและมีบุตรกับนางจันคนหนึ่งชื่อว่าหนูพุด แต่นิสัยเจ้าชู้และความชอบดื่มสุราของสุนทรภู่ยังคงเหมือนเดิมจนไปได้นางนิมมาเป็นภรรยาอีกคนอันเป็นเหตุให้นางจันโกรธ ในตอนที่ทะเลาะกับนางจันนั้นสุนทรภู่ได้ไปทำร้ายลงของนางจันเข้าจึงเป็นเหตุให้สุนทรภู่ถูกจำคุกอีกครั้งหนึ่งระหว่างที่ติดคุกครั้งนี้เองที่สุนทรภู่ได้แต่งพระอภัยมณีขึ้นเพื่อขายเลี้ยงชีพในยามที่ตกยากอยู่ในคุก ไม่มีที่ไต่บันทึกลงใจชัดเจนว่าสุนทรภู่เริ่มแต่งพระอภัยมณีขึ้นตั้งแต่เมื่อใด แต่จากการพิเคราะห์สำนวนกลอนและการกล่าวอ้างถึงในผลงานชิ้นอื่น ๆ ของสุนทรภู่ นักวิชาการคาดว่าสุนทรภู่น่าจะเริ่มแต่งเรื่องพระอภัยมณี ตั้งแต่ครั้งสมัยรัชกาลที่ 2 เมื่อคราวต้องโทษติดคุก (คาดว่าประมาณ ปี พ.ศ. 2364-2366) โดยค่อย ๆ แต่งทีละเล่มสองเล่มเรื่อยไปและยังแต่ง ๆ หยุด ๆ หลายครั้ง ในตอนแรกเขียนจบไว้ที่ 49 เล่มสมุดไทย แต่กรมหมื่นอัปสรสุดาเทพทรงมีรับสั่งให้แต่งต่อ ในที่สุดจึงได้ความยาวถึง 64 เล่มสมุดไทย ทว่านักวรรณคดีบางท่านเสนอความเห็น ว่าในเล่มหลัง ๆ อาจไม่ใช่สำนวนของสุนทรภู่เพียงคนเดียวคาดว่าสุนทรภู่หยุดแต่งเรื่องพระอภัยมณีประมาณ ปี พ.ศ. 2388 หลังการสิ้นพระชนม์ของกรมหมื่นอัปสรสุดาเทพใช้เวลาในการประพันธ์ทั้งสิ้นมากกว่า 20 ปี

เมื่อพันโทชในครั้งหลังนี้สุนทรภู่ได้เป็นพระอาจารย์ถวายอักษรให้เจ้านายในพระราชวงศ์หลายพระองค์ แต่ไม่นานเมื่อสิ้นรัชกาลที่ 2 สุนทรภู่ก็ตกที่นั่งลำบากสุนทรภู่จึงต้องออกบวชอีกครั้ง และได้ออกเรือเดินทางไปในที่ต่าง ๆ และแต่งวรรณคดีไปพร้อม ๆ กันอีกหลายเรื่อง จนท้ายที่สุดได้มาพึ่งพระบารมีของพระองค์เจ้าลักขณานุคุณและกรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ ครั้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นครองราชย์สุนทรภู่ได้เข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่งและได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพระสุนทรโวหารจนถึงแก่กรรมในปี พ.ศ. 2398

ในปี พ.ศ. 2529 องค์การวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้สุนทรภู่เป็นบุคคลที่มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมระดับโลก ในวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2529

ผลงานของสุนทรภู่

หนังสือบทกลอนที่สุนทรภู่แต่งมีมากที่ได้ยินแต่ชื่อเรื่อง ยังหาฉบับไม่พบก็มี ที่หายสาบสูญไปเสียแล้ว ไม่ได้ยินชื่อเรื่องก็มี จะกล่าวถึงแต่เฉพาะเรื่องที่ยังมีฉบับอยู่ในปัจจุบันนี้มี 24 เรื่อง คือ

นิราศ 9 เรื่อง

- นิราศเมืองแกลง ต้น พ.ศ. 2350
- นิราศพระบาท ปลาย พ.ศ. 2350
- นิราศภูเขาทอง พ.ศ. 2371
- นิราศเมืองสุพรรณ (แต่งเป็นโคลง) พ.ศ. 2384
- นิราศวัดเจ้าฟ้า ราว พ.ศ. 2379
- นิราศอิเหนา
- นิราศพระแท่นดงรัง
- นิราศพระปฐม พ.ศ. 2385
- นิราศเมืองเพชรบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2388-92

นิราศทั้งหมดนี้แต่งจบในสมุดไทยเล่มเดียวทุกเรื่อง

นิทาน 5 เรื่อง

- เรื่องโคบุตร 8 เล่มสมุดไทย แต่งในสมัยรัชกาลที่ 1
- เรื่องพระอภัยมณี 94 เล่มสมุดไทย แต่งในสมัยรัชกาลที่ 3
- เรื่องพระไชยสุริยา (แต่งเป็นกาพย์คำเทียบสอนอ่าน) รวม 1 เล่มสมุดไทย แต่งในสมัยรัชกาลที่ 3
- เรื่องลักษณวงศ์ 9 เล่มสมุดไทย (เป็นสำนวนแต่งต่ออีก 30 เล่ม)
- เรื่องสิงห์ไตรภพ 15 เล่มสมุดไทย ตอนต้นแต่งในรัชกาลที่ 2

สุภาชิต 3 เรื่อง

- สวัสดิรักษารวม 1 เล่มสมุดไทย ระหว่าง พ.ศ. 2364-7
- เพลงยาวถวายโอวาทรวม 1 หน้าสมุดไทย ราว พ.ศ. 2373
- สุภาชิตสอนหญิง 1 เล่มสมุดไทย ระหว่าง พ.ศ. 2380-3

บทละคร 1 เรื่อง

- เรื่องอภัยนุราช 1 เล่มสมุดไทย

บทเสภา 2 เรื่อง

- เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม 1 เล่มสมุดไทย แต่งในสมัยรัชกาลที่ 2
- เรื่องพระราชพงศาวดาร 2 เล่มสมุดไทย แต่งในสมัยรัชกาลที่ 4

บทเห่กล่อม 4 เรื่อง

- เห่เรื่องจับระบำ
- เห่เรื่องกาگی
- เห่เรื่องพระอภัยมณี
- เห่เรื่องโคบุตร

บทเห่เป็นเรื่องสั้นๆ รวมกันทั้ง 4 เรื่อง 1 เล่มสมุดไทย

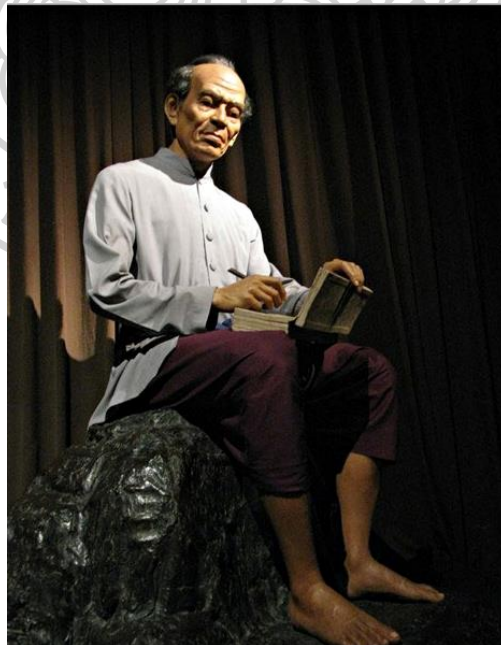
ที่มา : สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ. (2561). *ชีวิตและงานของสุนทรภู่*. กรุงเทพฯ: ไทยควอลิตี้บุ๊คส์.

สื่อ PowerPoint รูปภาพสุนทรภู่และประเด็นคำถาม

<p>1.บุคคลในภาพคือใคร</p> <p>เฉลย</p>	<table border="1"> <tbody> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td></tr> <tr><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td></tr> <tr><td>13</td><td>14</td><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td></tr> <tr><td>19</td><td>20</td><td>21</td><td>22</td><td>23</td><td>24</td></tr> </tbody> </table>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	<p>2.บุคคลในภาพมีความสำคัญอย่างไร</p>
1	2	3	4	5	6																					
7	8	9	10	11	12																					
13	14	15	16	17	18																					
19	20	21	22	23	24																					
<p>3.บุคคลในภาพมีผลงานโดดเด่นด้านใดบ้าง</p>	<p>4.นักเรียนรู้จักผลงานใดของบุคคลในภาพ</p>	<p>5.นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดครูจึงให้ ทำความรู้จักกับบุคคลในภาพ</p>																								
<p>6. นักเรียนได้ประโยชน์อย่างไรบ้าง เกี่ยวกับการศึกษาชีวิตของผู้แต่ง</p>	<p>Activate Windows</p>																									

ตัวอย่างรูปภาพสุนทรภู่

ใบความรู้เรื่อง ศิลปะการใช้คำและการเรียบเรียงทำนองสลับเพลง

การแต่งเพลงเป็นการเรียบเรียงคำร้องและทำนอง เพื่อสื่อความหมายบางอย่างหนึ่ง จุดเด่นของเพลงคือการใช้ดนตรีมาเป็นสิ่งเร้าอารมณ์และความสนใจของผู้ฟัง โดยเพลงบางเพลงอาจจะมีแค่ดนตรีก็ได้ ในขณะที่บางเพลงมีคำร้องเป็นส่วนประกอบด้วย ความสมบูรณ์ของบทเพลงขึ้นอยู่กับมุมมอง หากบุคคลมีความชอบในดนตรีบรรเลงอาจจะพบความงดงามของเพลงผ่านการฟังดนตรีเปล่า ขณะที่บางคนรู้สึกมีอารมณ์ร่วมมากกว่าหากบทเพลงนั้นมีเนื้อร้อง ซึ่งการแต่งเพลงเพื่อสื่อความควรจะต้องมีคำร้อง เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้สิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อ การแต่งเพลงสามารถจำแนกวิธีการแต่งได้อย่างกว้าง ๆ 3 วิธี ดังนี้

1. การแต่งเพลงโดยมีทำนอง (Melody) มาก่อนจะใส่เนื้อร้อง

การแต่งทั้งเนื้อร้องและทำนอง (Melody) ไปพร้อม ๆ กัน การแต่งแต่ละแบบขึ้นอยู่กับความถนัดของผู้แต่งเป็นหลัก โดยปกติการเริ่มที่ทำนองจะเหมาะสำหรับผู้ที่มีเครื่องดนตรีที่ตนเองถนัดอยู่แล้ว เช่น กีตาร์ เปียโน จากนั้นเริ่มต้นด้วยการแต่งทำนองออกมาก่อนเนื้อร้อง การแต่งแบบเนื้อร้องก่อนเหมาะสำหรับผู้เริ่มต้นที่มีทำนองคร่าว ๆ ในความคิดและเรียบเรียงเนื้อเพลงออกมาให้สอดคล้องกับคีย์ในเพลงก่อน ส่วนการแต่งทั้งเนื้อร้องและทำนองในเวลาเดียวกัน จะเหมาะสำหรับผู้เริ่มคุ้นชินกับการแต่งเพลงมาก่อนแล้ว อย่างไรก็ตามนักแต่งเพลงก็มีหลายประเภท บางคนอาจทำหน้าที่แต่งเพียงเนื้อร้อง ในขณะที่บางคนแต่งเพียงทำนอง เพราะฉะนั้นการแต่งเพลงจึงไม่ได้มีกฎตายตัว สำหรับการแต่งเพลงของผู้เริ่มต้น เราจะพูดถึงการแต่งเนื้อร้องเป็นหลัก มีวิธีการแต่งเพลงที่น่าสนใจดังนี้

การแต่งเพลง

1. เลือกคำที่กึ่งใจสำหรับท่อนฮุก (Hook)

ท่อนฮุกเป็นท่อนที่จะมีการร้องซ้ำภายในเพลง และถือเป็นท่อนจำของเพลงหลายเพลง คำร้องในท่อนฮุกจึงควรเป็นคำที่กึ่งใจ เป็นประโยคที่คัดสรรมาแล้วว่ามีความดีเด่น จดจำได้ง่าย ตอบความหมายของเพลง ผู้ฟังสามารถจดจำและร้องตามได้โดยไม่ติดขัด ท่อนฮุกมักจะเลือกใช้คำง่าย ๆ ที่สื่อความหมายได้ตรงประเด็น และมักจะเป็นท่อนที่มีการสรุปประเด็นสำคัญของเพลงเอาไว้ รวมถึงล้อกับชื่อเพลงได้เป็นอย่างดี

2. แต่งให้มีสัมผัสคล้องจอง

การแต่งเพลงไม่ได้บังคับคำคล้องจองอย่างเป็นระเบียบแบบแผน แต่การมีคำคล้องจองเป็นประโยชน์ต่อเพลงหลายประการ ทั้งการทำให้เนื้อเพลงจดจำได้ง่าย ทำให้เพลงมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ฟังเห็นและเข้าใจศิลปะการใช้คำของผู้แต่ง การมีคำคล้องจองในเพลงจึงเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เพลงได้รับความนิยม หรือที่เรียกกันว่า “ติดหู” เพลงที่ติดหูจะต้องมีความโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่ง หากดนตรีไม่ติดหู เนื้อเพลงก็ควรติดหู

3. รู้จักการซ้ำคำและซ้ำความในเพลง

การใช้คำซ้ำไม่ใช่การใช้คำเดิมซ้ำ ๆ ไปตลอดเพลง เทคนิคการซ้ำคำและการหลากคำเป็นสิ่งที่อยู่คู่กัน และต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม หลาย ๆ เพลงมีการซ้ำคำเพื่อเน้นย้ำประโยคและทำให้น้ำเสียงติดหู การซ้ำคำอาจจะเป็นการซ้ำความ หรือการซ้ำมากกว่า 1 คำก็ได้ เช่น “ไม่รักไม่ต้องมา แคร่ไม่ต้องมา ดีกับฉัน ไม่รักไม่ต้องมา หวังไม่ต้องมา หวังใยฉัน ไม่รักไม่ต้องมา ทำอะไรอะไรทั้งนั้น” จากตัวอย่างประโยคที่ซ้ำคือคำว่า “ไม่รักไม่ต้องมา” และซ้ำคำว่า “ไม่ต้องมา” ตรงกลางประโยคอีกรอบ เป็นการซ้ำให้คนฟังรู้สึกติดหูกับคำในเพลง

4. ควรมีการหลากคำ

การหลากคือการใช้คำไวพจน์ หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน ตัวอย่างคำไวพจน์ เช่น ดอกไม้-บุหงา-บุษบา ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการสื่อความหมายถึงดอกไม้เหมือนกัน แต่เลือกใช้คำต่างกัน เพลง การเลือกใช้คำไวพจน์ในบทเพลงจะช่วยทำให้เพลงลื่นไหล ไม่รู้สึกติดขัด และเป็นการแสดงศักยภาพในการแต่งเพลงของผู้แต่ง การมีความรู้เรื่องคำไวพจน์มีประโยชน์อย่างมากในการแต่งเพลง

5. เลือกเนื้อเพลงให้ตรงคีย์

การร้องเพลงควรร้องให้ถูกคีย์ เพื่อให้เพลงออกมาเพราะ การแต่งเพลงก็ควรหาเนื้อเพลงให้ตรงคีย์ เพราะจะทำให้การออกเสียงไม่ผิดเพี้ยน คำแต่ละคำจะมีการลงเสียงหนัก-เสียงเบาต่างกัน เช่น คำตายที่จะให้เสียงสั้นและห้วน ไม่ควรอยู่ในคีย์ที่ใช้เสียงสูง ตัวอย่างคำตาย คำว่า “หมด” หากวางไว้ในตำแหน่งที่ต้องการดึงอารมณ์เพลงให้สูง การออกเสียงจะเป็นคำว่า “โหมัด” ซึ่งเป็นเสียงที่ไม่เป็นธรรมชาติ และไม่ได้ใช้พูดจริงในชีวิตประจำวัน

6. เลือกใช้คำที่ติดหู

การเลือกใช้คำมีความสำคัญมากในการแต่งเพลง คำที่ติดหูทำให้เพลงเป็นที่จดจำ โดยคำที่ติดหูอาจจะเลือกหยิบยกมาจากศัพท์สแลง หรือศัพท์ของวัยรุ่นที่กำลังเป็นที่นิยม แต่หากเนื้อเพลงมีอารมณ์ค่อนข้างจริงจัง การเลือกใช้คำสแลงอาจจะตัดกับอารมณ์เพลงสามารถใช้คำที่สอดคล้องกับอารมณ์เพลง แต่บรรยายอารมณ์ได้อย่างชัดเจน อาจจะใช้การเปรียบเทียบ เช่น “พี่รักเจ้ายิ่งกว่าปลารักน้ำ” ที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกถึงความยิ่งใหญ่ของรัก

7. แต่งเนื้อร้องให้มีเอกภาพและสัมพันธภาพ

เอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเนื้อเพลง และสัมพันธภาพ คือ การเชื่อมโยงกันของเนื้อเพลง กล่าวคือเพลงที่แต่งจะต้องบอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกันและฟังดูเป็นเรื่อง ๆ เดียว ไม่ควรแต่งโดยท่อนหนึ่งแสดงอารมณ์รัก อีกท่อนกล่าวถึงสังขารชีวิต เรื่องรักไม่เที่ยง อีกท่อนกลับมาที่รักคือทุกอย่าง การแต่งเพลงเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังไม่ทราบ จุดมุ่งหมายหลักของเพลง และเกิดความสับสนในเนื้อเพลง จึงควรระมัดระวังการแต่งเนื้อเพลงไม่ให้หลุดกรอบจากที่เคยตั้งไว้

การแต่งเพลงเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ช่วยสร้างความผ่อนคลาย และเป็นการแสดงศักยภาพด้านดนตรีและการใช้คำ ซึ่งการแต่งเพลงสามารถฝึกฝนได้จากการฟังเพลงบ่อย ๆ การเข้าใจอารมณ์ที่หลากหลายของมนุษย์การเข้าใจธรรมชาติ

ที่มา : <https://tueetor.com/blog/th/music/the-way-write-love-song/>

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทย
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยให้นักเรียนตอบคำถามทุกข้อและเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเลือกตอบลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้ ดังตัวอย่าง

	ก	ข	ค	ง	จ
1	☒	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☒	☐	☐

3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ
4. เมื่อทำแบบทดสอบเสร็จให้ตรวจทานคำตอบ และส่งกระดาษคำตอบให้ครูผู้คุมสอบ
5. ให้นักเรียนเคารพกฎ กติกา มารยาทในการสอบอย่างเคร่งครัด

พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

1. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับสุนทรภู่
 - ก. มีความสามารถในการแต่งกลอนแปด
 - ข. มีชีวิตรุ่งเรืองที่สุดในสมัยรัชกาลที่ 3
 - ค. มีผลงานการแต่งนิราศรวม 9 เรื่อง
 - ง. มีชีวิตอยู่ในสมัยรัชกาลที่ 1-4
2. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับสุนทรภู่
 - ก. สุนทรภู่แต่งภาพย์พระไชยสุริยาเพื่อใช้สอนมาตราตัวสะกด
 - ข. บรรดาศักดิ์สุดท้ายของสุนทรภู่คือ “ขุนสุนทรโวหาร”
 - ค. ตระกูลของสุนทรภู่ได้ใช้นามสกุลว่า “ภูเรือหงส์”
 - ง. นิราศเรื่องแรกของสุนทรภู่คือนิราศเมืองแกลง
3. เมื่อสุนทรภู่เดินทางไปสระบุรี ได้แต่งวรรณกรรมเรื่องใด
 - ก. นิราศวัดเจ้าฟ้า
 - ข. นิราศพระบาท
 - ค. นิราศเมืองแกลง
 - ง. นิราศภูเขาทอง
4. ในระยะแรกสุนทรภู่เริ่มแต่งเรื่องพระอภัยมณีด้วยวัตถุประสงค์ใด
 - ก. แต่งเพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
 - ข. แต่งเพื่อแข่งขันกับกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์
 - ค. แต่งเพื่อเลี้ยงชีพระหว่างไม่ได้รับราชการ
 - ง. แต่งเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา
5. ผลงานที่แสดงประวัติชีวิตของสุนทรภู่ได้ชัดเจนที่สุดคือผลงานประเภทใด
 - ก. บทละคร
 - ข. บทเสภา
 - ค. นิทาน
 - ง. นิราศ
6. “รามเกียรติ์ติดขัดไม่มีผู้ใดต่อกлонได้ต้องพระราชหฤทัย จึงโปรดให้ผู้แต่งเรื่องพระอภัยมณีทดลองแต่ง ปรากฏว่าแต่งได้ดีเป็นที่พอพระทัย จึงทรงพระกรุณาฯ เลื่อนให้เป็น “ขุนสุนทรโวหาร” จากเหตุการณ์ข้างต้นเกิดขึ้นในรัชสมัยใด
 - ก. รัชกาลที่ 1
 - ข. รัชกาลที่ 2
 - ค. รัชกาลที่ 3
 - ง. รัชกาลที่ 4

7. ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง

- ก. สิ้นสมุทราชับเงือก,นางผีเสื้อสมุทรผ่นร้าย,เงือกพาหนี,เงือกถูกจับกิน,พระอภัยมณีหนีขึ้นเกาะแก้วพิสดาร
- ข. สิ้นสมุทราชับเงือก,เงือกพาหนี, นางผีเสื้อสมุทรผ่นร้าย,เงือกถูกจับกิน,พระอภัยมณีหนีขึ้นเกาะแก้วพิสดาร
- ค. สิ้นสมุทราชับเงือก,เงือกพาหนี,เงือกถูกจับกิน,นางผีเสื้อสมุทรผ่นร้าย,พระอภัยมณีหนีขึ้นเกาะแก้วพิสดาร
- ง. สิ้นสมุทราชับเงือก,นางผีเสื้อสมุทรผ่นร้าย,เงือกถูกจับกิน,เงือกพาหนี,พระอภัยมณีหนีขึ้นเกาะแก้วพิสดาร

8. คำพูดของตัวละครข้อใดเป็นคำสัจ

- ก. พระอภัยมณี - จะกอดศพชนหน้าโคกาลัย ระกำใจกว่าจะม้วยไปด้วยกัน
- ข. นางผีเสื้อ - จะไปไหนไม่ห้ามจะตามส่ง ไหนทรงฤทธิ์บิตุรงค์เล่าลูกเอ๋ย
- ค. สิ้นสมุทรา - ลูกขอลาฝ่าธุลีศกปีเดียว ไปท่องเที่ยวหาประเทศเขตนคร
- ง. เงือกบิดา - หนึ่งพวกพ้องของข้าคณาญาติ ขอร้องบาทบงกชบทศรี

9. “**สิ้นสมุทรมิได้กลัวกลับหัวร่อ ลูกไม่ขอจากพระองค์อย่าสงสัย
แม้มารตามาตามจะห้ามไว้ พระรีบไปก่อนข้าอย่าปรารมภ์**”

จากบทประพันธ์ข้างต้นแสดงลักษณะนิสัยอย่างไรของสิ้นสมุทรา

- ก. มีอารมณ์ขัน
- ข. กล้าหาญ
- ค. รักแม่
- ง. ชอบเล่นสนุก

10. การกระทำของพระอภัยมณีตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรตรงกับข้อใด

- ก. ปากเป็นเอกเลขเป็นโทโบราณว่า
- ข. รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
- ค. หนีไปตายเอาดาบหน้า
- ง. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

11. เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องใด

- ก. การวางแผนด้วยความรอบคอบ
- ข. การมีความซื่อสัตย์สุจริต
- ค. การรู้จักควบคุมอารมณ์
- ง. การให้อภัย

12. ข้อไม่ใช่เหตุผลที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงยกย่องเรื่องพระอภัยมณีว่า “เป็นหนังสือเรื่องยาว แต่งดีทั้งกลอน และความคิดผูกเรื่อง”

- ก. การผูกเรื่องมีเนื้อหาจักรๆ วงศ์ ๆ เหมาะสมกับยุคสมัย
- ข. การผูกเรื่องกำหนดให้ตัวเอกมีปี่เป็นอาวุธ
- ค. รสความมีความหมายลึกซึ้งกินใจ
- ง. รสคำมีความไพเราะ

13. เรื่องพระอภัยมณีมีลักษณะเด่นในด้านใด

- ก. กลอนไพเราะ เนื้อเรื่องสนุก จินตนาการแปลกใหม่
- ข. กลอนไพเราะ เนื้อเรื่องดี สอดแทรกประสบการณ์
- ค. ภาษาเข้าใจ ง่ายไม่ใช้ศัพท์สูง แฝงคติเตือนใจ
- ง. ผู้แต่งผูกเรื่องตามบทละครอังกฤษ

14. ข้อใดไม่ปรากฏความเชื่อของคนไทย

- ก. ฝ่ายอาจารย์ท่านครูผู้วิเศษ จึงเขียนเวทวิทยาวิชาขยัน
- ข. ไปข้างหน้าถ้าถึงที่อุบจน ถือพระมนต์มั่นไว้แล้วไม่ตาย
- ค. พระอภัยไพร่พร้อมน้อมประณต เล่าคาถาดาบสบ้างจดหมาย
- ง. ฝรั่งแขกแขกกันนั่งสังวร้าย บ้างได้ปลายลิ้มต้นปนตะบอย

15. “ถึงข้างเขาเสาโคมที่โยมเงือก

เคาะระฆังดังห่านางไฉน

คำประพันธ์ข้างต้นปรากฏภาพพจน์ใด

- ก. อุปมา
- ค. สัทพจน์

พระถอดเกือกก้าวขึ้นนั่งบัลลังก์หิน

แหวกวารินริบรุดผุดขึ้นมา”

- ข. อุปลักษณ์
- ง. บุคคลวัต

16. คำประพันธ์ในข้อใดไม่แสดงจินตภาพการเคลื่อนไหว

- ก. พายุหวนป่วนคลื่นเสียงครื้นครึก ลั่นพิลิกโกลามาข้างหลัง
- ข. ยังตึกตื้นคลื่นลั่นสนั่นดัง เพียงจะพังแผ่นผาสุธาธาร
- ค. สำเภาเอนโยนโยกโบกสะบัด หางเสือพลัดแพลงพลาดเสียงฉาดฉาน
- ง. นื่องอุตสาห์พยายามตามพระมา จงมาหาเมียบ้างอย่าหมางเมิน

17. ข้อใดมีการใช้ภาพพจน์อุปมา

- ก. จะเล่าโลมโถมยงให้ปลงจิตต์ แม้สมคิดก็จะพาสูดธานี
- เหมือนอิเหนาเผาเมืองเรื่องยังมี เรายังดีว่าอิเหนาเป็นเท่าไร
- ข. แล้วตรัสเรียกลูกยาเข้ามาบอก เจ้าจงหลอกหลวงแม่พุดแก้วไข
- เข้าไปถึงจึงทำเป็นรำไร ว่าอาลัยถึงบิดาจะลาตาย

ค. เพราะเทวีศรีสวสดีตัดสวาท	ที่มุ่งมาดมิได้สมอารมณ์หมาย
ตั้งแต่เข้าเฝ้านั่งส่งลูกชาย	จนตกบ่าบุตราลาครครไล
ง. เข้าในห้องเห็นองค์นางนงลักษณ์	ทำชบพักตร์ลงกับเพลาเฝ้าร้องไห้
สะอื้นรำลึกกรอกรอกระโเอ	นางตกใจจึงถามตามสงกา

18. ข้อใดใช้กลวิธีคำถามเชิงวาทศิลป์

ก. เห็นมนุษย์นวลละอองทั้งสองคน	มาในนวนว้างหรืออย่างไร
ข. เมื่อกี้เห็นเล่นคูหา	เงือกนี้เจ้าเอามาแต่ข้างไหน
ค. ท่านเจนทางกลางทะเลคะเนใจ	ทำอย่างไรถึงจะพันทนมมาน
ง. เมื่อวานนี้ตีข้าน้อยไปหรือ	ระบมมือเหมือนกระดุกลูกจะหัก

19. ข้อใดสะท้อนความเชื่อของคนไทย

ก. พงศ์กษัตริย์ตรัสห้ามด้วยความรัก	หวังจะหักอาตุรให้สูญหาย
ข. โอน้องแก้วแววตาจะลาตาย	แสนเสียดายตั้งใครล้วงเอาดวงใจ
ค. ถึงบิดามารดรสมรม้วย	พี่จะช่วยปกป้องให้ผ่องใส
ง. อยู่พึ่งบุญบารมีพระซีไพร	เราจะได้เห็นกันทุกวันคืน

20. คำกลอนในข้อใดไม่ได้สะท้อนความเชื่อของคนไทย

ก. พระอภัยสุริย์วงศ์องค์ไอรส	อยู่บรรพตพิสดารนานนักหนา
ให้ลูกน้อยคอยเพียรเรียนวิชา	ตามประสาไสยเทพพระเวทมนตร์
ข. ถึงต่างชาติวาสนาได้มาพบ	ก็ควรคบเคียงชมประสมสอง
เจ้าโหมงามทรมสงวนนวลละออง	อย่าขัดข้องคิดหมางระคางใจ
ค. เจ้ากับพินี้ก็เห็นเป็นกุศล	จึงหนีพินมารมาไม่อาสัญ
จะเคียงคู่ชูชื่นทุกคืนวัน	ไอ้เจ้าขวัญน้อยได้ปราณี
ง. พระเหลือบลงตรงโตรกชะงอกเงื่อม	น้ำกระเพื่อมแผ่นผาศิลาผิน
กระจำงแจ่งแสงจันทร์แจ่มเจริญ	พระเปลิดเพลินพลางเรียกสำเหนียกใจ

21. คำประพันธ์ในข้อใดไม่สะท้อนค่านิยมและวัฒนธรรมของไทย

ก. นางเงือกน้ำค่านับอภิวาท	เชิงฉลาดเหมือนมนุษย์นั้นสุดเหมือน
ข. จึงตอบคำทำกระบวนแกลิ่งชวนเชื่อน	พระมาเยือนเยี่ยมนี้ห้องดีใจ
ค. เหมือนบิตรมารดามาให้เห็น	จะวายเว้นเวลาน้ำตาไหล
ง. ขอเป็นข้ากว่าชีวันจะบรรลัย	ไม่ไปไกลบาทาผ่าธุลี

22. “ตระหง่านเงื่อมเลื่อมสลัประยัยิบ ยังลิลลิลแลไปไกลหนักหนา
พอสันแสงสุริยสนธยา ในเวหามืดคลุ้มข่มบั้ง”
คำประพันธ์ข้างต้น**ไม่ปรากฏ**ลักษณะทางวรรณศิลป์ข้อใด
ก. การเล่นคำ ข. การสัมผัสสระ
ค. การสัมผัสพยัญชนะ ง. การเล่นสัมผัสใน
23. “เห็นโยคีดีใจจึงไหว้กราบ สมาบาปช่วยวิบัติที่ขัดขวาง
ความเจ็บปวดรวดร้าวไม่เบาบาง นางครางพลางพลิกกายพายน้ำตา”
คำประพันธ์ข้างต้นสะท้อนวัฒนธรรมไทยในเรื่องใด
ก. ความซื่อสัตย์ ข. ความจงรักภักดี
ค. ความกตัญญูกตเวที ง. การมีสัมมาคารวะ
24. พฤติกรรมของตัวละครคู่ใดในเรื่องพระอภัยมณีให้แง่คิดว่า “รักแบบจำใจยอมไม่จีรังยั่งยืน”
ก. พระอภัยมณี - นางเงือก ข. พระอภัยมณี - นางผีเสื้อสมุทร
ค. พระอภัยมณี - นางละเวง ง. พระอภัยมณี - นางสุวรรณมาลี
25. “พวกเรือแตกแหกฝรั่งแลอังกฤษ ขึ้นเป็นศิษย์อยู่สำนักนั้นหนักหนา
ด้วยโยคีมีมนตร์ตลวิชา ปราบบรรดาญาติพรายไม่กรายไป”
จากคำประพันธ์ข้างต้น**ไม่ได้**สะท้อนคุณค่าด้านสังคมในเรื่องใด
ก. การเชื่อเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติ
ข. การติดต่อกับชาวตะวันตก
ค. การเมืองการปกครอง
ง. การคมนาคม
26. “พระเห็นเงือกฟังคำซ้ำสังสาร จึงวอนท่านโยคีมีคาถา
นางเงือกนี้มีคุณแก่ข้ามา ขอฝากฝ่าบาทบงสุ์พระทรงธรรม์”
จากคำประพันธ์ข้างต้น**ไม่ได้**สะท้อนคุณธรรมใดของตัวละคร
ก. ความกตัญญู ข. ความซื่อสัตย์
ค. ความมีสัมมาคารวะ ง. ความมีเมตตา

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิจัย
เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการ ใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด
 ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการ ใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ให้นักเรียนอ่านข้อความอย่างละเอียดและพิจารณาให้รอบคอบแล้วจึงตัดสินใจเลือกข้อที่ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด
3. แบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีผลต่อคะแนนในการเรียนของนักเรียนขอให้นักเรียนตอบให้ตรงตามความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. วิธีตอบแบบสอบถามให้นักเรียนอ่านข้อความในตารางทางซ้ายมือแล้วให้ทำเครื่องหมายในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับได้แก่ ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	นักเรียนสนุกกับการเรียน	✓				

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
 นางสาวนันทฎณ์ภัก พรหมมา
 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้
 ตรงกับความคิดเห็นที่เป็นจริงของนักเรียน

ข้อ	รายการการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรมากขึ้น					
2	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับ ไม่สับสน					
3	การจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการทำงานกลุ่ม					
4	นักเรียนได้รู้จักแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมที่หลากหลาย					
5	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบ ในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้					
6	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และแสดง ความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์					
	ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					
7	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน					
8	นักเรียนสนุกในการปฏิบัติกิจกรรม					
9	ครูอธิบายกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน					
10	ครูคอยแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง					
11	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่ม					
	ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้					
12	นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนวรรณคดีมากขึ้น					
13	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ					
14	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์					
15	นักเรียนสามารถนำทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนันทฎณ์ภัค พรหมมา
วัน เดือน ปี เกิด	31 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2541 สำเร็จการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนจินต๊ะแก่งคอย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พ.ศ.2547 สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี พ.ศ.2550 สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี พ.ศ.2553 สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนภาษา-สังคม โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี พ.ศ.2558 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ศศ.บ) (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 259/49 หมู่ 3 ตำบลเจดีย์หัก อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี 70000
ที่อยู่ปัจจุบัน	

